

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 1996-1997

19 februari 1997

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

MORGENVERGADERING

DECREET BEKRACHTIGING BESLUIT VLAAMSE REGERING TOT WIJZIGING BESLUIT
VLAAMSE REGERING TOT COÖRDINATIE WET ORGANISATIE RUIMTELIJKE ORDENING EN
STEDEBOUW

DECREET WIJZIGING ARTIKELEN 48 EN 56 WETBOEK DER SUCCESSIERECHTEN

RESOLUTIE INVULLING CULTUREEL VERDRAG VLAANDEREN EN NEDERLAND

RESOLUTIE GEWELD EN REPRESSIE IN BASKENLAND

Inhoud

Nr. 26

Woensdag 19 februari 1997
Morgenvergadering

Berichten van verhindering	1
Ontwerp van decreet houdende bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse regering van 22 oktober 1996 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 24 september 1996 tot coördinatie van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw – 489 (1996-1997) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	1
Sprekers : de heer Patrick Lachaert, verslaggever, mevrouw Tyberghien-Vandenbussche en minister Eddy Baldewijns	
Artikelsgewijze bespreking	3
Voorstel van decreet van de heren John Taylor, Peter Vanvelthoven, Leo Cannaeerts en Carlos Lisabeth houdende wijziging van artikelen 48 en 56 van het Wetboek der Successierechten – 505 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 4	
Algemene bespreking	4
Sprekers : de heren Gilbert Bossuyt, verslaggever, Leo Cannaeerts, Stefaan Platteau, Peter Vanvelthoven, Christian Verougstraete, Jean-Marie Bogaert, Herman De Loor, Paul Van Grembergen, Emiel Verrijken en minister Wivina Demeester-De Meyer	
Artikelsgewijze bespreking	10
Voorstel van resolutie van de heer Herman Suykerbuyk c.s. betreffende de concrete invulling van het Cultureel Verdrag tussen Vlaanderen en Nederland – 232 (1995-1996) – Nrs. 1 tot 3	
Bespreking	13
Sprekers : de heren Herman Suykerbuyk, Stefaan Platteau, Michiel Vandenbussche, Ludo Sannen, Luk Van Nieuwenhuysen, Paul Van Grembergen, Tuur Van Wallendael, Emiel Verrijken en minister-president Luc Van den Brande	
Voorstel van resolutie van mevrouw Nelly Maes c.s. betreffende het geweld en de repressie in Baskenland – 409 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 3	
Bespreking	26
Sprekers : de heren Hugo Van Rompaey, verslaggever, Jef Sleenckx, Luk Van Nieuwenhuysen, Herman Suykerbuyk, Michiel Vandenbussche en Willy Kuijpers	
Regeling van de werkzaamheden	31
Rechtzetting	31

VOORZITTER : De heer Norbert De Batselier

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 10.10 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Jan Caubergs, Marc Cordeel, Anny De Maght-Aelbrecht, Herman Lauwers : gezondheidsredenen ;

Dominiek Lootens-Stael, Nelly Maes, Lydia Maximus : buitenslands ;

Vera Dua, Patrick Hostekint : ambtsverplichtingen.

ONTWERP VAN DECREET houdende bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse regering van 22 oktober 1996 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 24 september 1996 tot coördinatie van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw

– 489 (1996-1997) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse regering van 22 oktober 1996 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 24 september 1996 tot coördinatie van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Lachaert, verslaggever, heeft het woord.

De heer Patrick Lachaert, verslaggever (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, deze coördinatie werd opge-

start in 1995 en is het werk van de administratie Ruimtelijke Ordening.

Het betrof een zeer omvangrijk werk, vooral omdat de wet van 29 maart 1962 talrijke keren bij wet en bij decreet is gewijzigd. De terminologie van de wetgeving was niet langer aangepast aan de gewijzigde bevoegdheidsverdeling na de staatshervorming. Om de leesbaarheid en de hanteerbaarheid van de wet te verhogen drong een coördinatie zich op.

De minister herinnert eraan dat de Vlaamse regering in 1991 door de Vlaamse Raad werd gemachtigd om tot de coördinatie van de wet over te gaan. Artikel 3 van het decreet van 29 april 1991 tot aanvulling van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw op het gebied van de thermische isolatie en de ventilatievoorzieningen, het zogenaamde isolatiedecreet, bepaalt dat de Vlaamse regering de stedenbouwwet kan coördineren en afstemmen op de wetten tot hervorming van de instellingen. Ze kan daartoe onder meer beslissen om de artikelen opnieuw te ordenen en te nummeren, en om een opschrift van de coördinatie te bepalen. Dit artikel werd op advies van de Raad van State in het isolatiedecreet ingeschreven en vormt de rechtsgrond voor deze coördinatie.

Ondanks het feit dat er door de Vlaamse Raad een machtiging is gegeven aan de regering om de coördinatie uit te voeren, wordt de gecoördineerde tekst nu ter bekrachtiging voorgelegd aan het Vlaams Parlement. De minister wijst erop dat de Raad van State een dergelijke decretale bekrachtiging heeft geadviseerd. Vanuit juridische overwegingen lijkt voor de minister deze bekrachtiging door het parlement inderdaad aangewezen. De stedenbouwwet bevat immers bepalingen die in essentie tot de bevoegdheid van de federale overheid behoren. Het betreft de bepalingen die te maken hebben met de domeinen van het gerechtelijk recht, het burgerlijk recht en het strafrecht. De minister legt uit dat het volgens de Raad van State de decreetgever is, en niet de regering, die met toepassing van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen, kan beslissen om deze materies over te nemen in de coördinatie die geldt voor het Vlaams Gewest.

Een coördinatie heeft niet tot doel om de bestaande wetgeving te wijzigen. Een coördinatie is integendeel een juridisch-technisch middel om de bestaande wetgeving beter leesbaar en gemakkelijker hanteerbaar te maken, en is in die zin in eerste instantie bedoeld als werkinstrument. Daarom sluit

Lachaert

de coördinatie zo goed mogelijk aan bij de wet van 29 maart 1962. Dat gebeurt onder meer dankzij het feit dat de indeling van de wet in titels en hoofdstukken, en de volgorde van de artikels in de mate van het mogelijke werden behouden.

De minister kondigt ten slotte aan dat dit instrumentarium nog verder zal worden verfijnd en vernieuwd in het ontwerp van nieuw decreet op de ruimtelijke ordening. Dat ontwerp wenst hij nog in de loop van dit jaar voor te leggen aan de commissieleden.

Afgezien van een aantal juridisch-technische opmerkingen, die door diverse leden worden geformuleerd, worden er geen bezwaren geuit tegen het voorliggende ontwerp. Verschillende leden spreken zich positief uit over de coördinatie en hopen dat die de rechtszekerheid en de hanteerbaarheid van de wetgeving in de hand zal werken.

Verschillende commissieleden nemen de gelegenheid te baat om te informeren naar de stand van zaken inzake het nieuwe decreet op de ruimtelijke ordening.

De minister bevestigt dat het zijn bedoeling is dat het ontwerp van nieuw decreet op de ruimtelijke ordening vóór het einde van 1997 zal worden neergelegd bij het Vlaams Parlement, en daar eventueel zelfs al zal worden besproken. Dit houdt in dat het voorontwerp nog voor het zomerreces wordt goedgekeurd door de Vlaamse regering en, overeenkomstig bijlage 3 van het Reglement van het Vlaams Parlement, wordt meegedeeld aan het Vlaams Parlement.

Uiteraard zal bij het opstellen van dit ontwerp rekening worden gehouden met de diverse bekommernissen die leven in de commissie. De minister beaamt verder dat het parlement er goed aan doet voldoende tijd te nemen om dit belangrijke ontwerp grondig te bespreken, maar hij herinnert eraan dat het op dit vlak soeverein is. Hij hoopt op een constructieve bespreking in de commissie.

Ik vraag hier bijzondere aandacht voor de juridische benadering van het nieuwe decreet op de ruimtelijke ordening, meer bepaald voor het gebruik van de juiste termen en de juiste definitie. Hopelijk zullen er minder gaten in de juridische kaas zijn dan bij het planningsdecreet.

Sommige leden brengen de problematiek van het nieuwe decreet op de ruimtelijke ordening in ver-

band met het lopende onderzoek naar het ontwerp van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen en stellen daarover pertinente vragen. De minister sluit niet uit dat bepaalde opmerkingen die bij het RSV worden gemaakt, tot nadenken zullen stemmen over de regelgeving inzake ruimtelijke ordening en mede bepalend zullen zijn voor het nieuwe decreet. Dit neemt echter niet weg dat de procedure tot vaststelling van het RSV enerzijds en het totstandkomen van het nieuwe decreet anderzijds, in principe los staan van elkaar.

Daarna wordt tot de stemming in de commissie overgegaan. De artikelen 1 en 2 en het volledige ontwerp worden met 14 stemmen unaniem aangenomen. (*Applaus*)

De voorzitter : Mevrouw Tyberghien heeft het woord.

Mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, waarde collega's, ik dank de heer Lachaert voor zijn uitvoerig verslag. Ik wil alleen opmerken dat we reeds in de vorige legislatuur, in 1991, een coördinatieopdracht hebben gegeven aan de toenmalige Vlaamse regering. Nu vult de Vlaamse regering deze coördinatieopdracht in.

Ze beoogt een meer logische ordening en een grotere klaarheid van de wetgeving, en bijgevolg ook een vergroting van de rechtszekerheid. De wijzigingen die de wetgeving in de loop der tijden onderging, zaaiden immers alleen maar verwarring. De huidige coördinatie lijkt ons dus een belangrijke technische stap in de goede richting. Als CVP-fractie vragen we de minister dan ook om spoedig werk te maken van het nieuwe decreet op de ruimtelijke ordening. Het zal de wetgeving inhoudelijk grondig vernieuwen. Goede uitgangspunten voor de vernieuwde wetgeving lijken ons : decentralisatie, vereenvoudiging van de procedures, de invoering van instrumenten voor een actief grondbeleid en een efficiënte beteugeling van bouwmisdrijven.

Ik geef een paar voorbeelden van prangende problemen waarvoor het nieuwe decreet een oplossing moet bieden. Ten eerste is er een grote nood aan een regeling voor planschade en planbaten. Als de uitvoeringsplannen voor het Structuurplan Vlaanderen in werking treden, zullen we op gemeentelijk niveau met reële problemen worden geconfronteerd.

Er is ook een grote nood aan een regeling voor de verbouwing en uitbreiding van woningen in landbouwzones. Het probleem van de zonevreemde

Vandenbussche

woningen is genoegzaam gekend. De beoogde regeling moet natuurlijk tegemoetkomen aan de rechtmatige vraag naar wooncomfort. Het zijn uiteraard vooral de eigenaars van de oudere en kleinere woningen die schreeuwen om een toegang tot deze mogelijkheid. De landbouwfunctie van de zone mag er natuurlijk niet door in het gedrang worden gebracht.

Mijnheer de minister, namens de CVP-fractie wil ik u danken voor uw inzet op het vlak van de ruimtelijke ordening, waarvan u onder andere met deze voorliggende coördinatie blijkt geeft. Zoals u hebt kunnen horen, zijn onze verdere verwachtingen niet minder hoog gespannen. Een goed nieuw decreet voor de ruimtelijke ordening is cruciaal voor het welslagen van het regeringsbeleid. De publieke opinie kijkt hiernaar uit.

De voorzitter : Minister Baldewijns heeft het woord.

Minister Eddy Baldewijns : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, ik dank en feliciteer de verslaggever voor het schitterende en het volledige verslag. Ik dank ook de voorzitter en alle commissieleden voor hun opbouwende houding in de discussie die het thema van het coördinatiedecreet ver oversteeg.

Het bekrachtigingsdecreet is geen inhoudelijk decreet. We hopen alleen maar dat het orde op zaken kan stellen. De omvangrijke en nauwgezette voorbereiding is vooral de verdienste van onze administratie. Alle bepalingen die van kracht zijn in het Vlaams Gewest, werden bijeengebracht. De terminologie werd aangepast, rekening houdend met de wetten op de hervorming van de instellingen. De reeds voorbijgestreefde overgangs-, opheffings-, en wijzigingsbepalingen werden uit het geheel gelicht. De artikelnummering werd aangepast, zodat er voor het geheel van deze wetgeving opnieuw een doorlopende nummering tot stand is gekomen.

De coördinatie heeft aldus het vooropgestelde doel bereikt : het verbeteren van de leesbaarheid en de hanteerbaarheid van de stedenbouwwet, dit om zo een accuraat en gebruiksvriendelijk werkinstrument te vormen voor al wie in de praktijk met deze wetteksten werkt. Ik denk hierbij aan een brede waaier van mensen, zowel juristen als niet-juristen, werkzaam bij de overheden die instaan voor de planning en de vergunningverlening, bij de admini-

stratie en de rechtbanken. Ik denk hierbij misschien zelfs in de eerste plaats aan de burger.

Samen met het decreet op de ruimtelijke planning vormt de coördinatie van de ruimtelijke ordening een aanzet tot vernieuwing van de vigerende decreetgeving. De timing voor dit nieuwe decreet ligt vast.

De aanmoedigingen van mevrouw Tyberghien laten veronderstellen dat alle leden deze cruciale aangelegenheid positief zullen blijven benaderen. Mevrouw Tyberghien, ik onthoud dat uw bijzondere bekommernis terecht blijft uitgaan naar de problematiek van de planbaten en planschade. Een aangepaste regeling zal hiervoor tot stand moeten komen. Ik onthoud ook uw bezorgdheid voor de precieze situering van de zonevremde bouwwerken. We moeten onderzoeken welke oplossingen hiervoor kunnen worden uitgewerkt.

Ik onthoud zeer zeker ook uit het pleidooi van de heer Lachaert dat er ook een bijzondere zorg wordt gevraagd voor de juridische aspecten van deze uitermate belangrijke decreetgeving die we samen zullen opstellen.

Ik hoop dat, net zoals in de commissie, deze coördinatie, die vereenvoudiging en klantvriendelijkheid mogelijk maakt, ook zou kunnen worden ondersteund door de verschillende groepen in dit parlement. (*Applaus*)

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet houdende bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse regering van 22 oktober 1996 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 24 december 1962 tot coördinatie van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw.

Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid zoals bedoeld in artikel 39 van de Grondwet.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

Artikel 2

Het besluit van de Vlaamse regering van 22 oktober 1996 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 24 september 1996 tot coördinatie van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw is bekrachtigd.

– *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

VOORSTEL VAN DECREET van de heren John Taylor, Peter Vanvelthoven, Leo Cannaerts en Carlos Lisabeth houdende wijziging van artikelen 48 en 56 van het Wetboek der Successierechten – 505 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 4

Algemene bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het voorstel van decreet van de heren Taylor, Vanvelthoven, Cannaerts en Lisabeth houdende wijziging van artikelen 48 en 56 van het Wetboek der Successierechten.

De heer Bossuyt, verslaggever, heeft het woord.

De heer Gilbert Bossuyt, verslaggever (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, mijn verslag kan eigenlijk heel kort zijn, omdat deze materie al voor een groot deel werd behandeld tijdens de bespreking van het programmadecreet en daar aanvankelijk zelfs deel van uitmaakte voor wat betreft de erfopvolging in de zijlijn. Het werd evenwel uit het programmadecreet gelicht om het voorwerp uit te maken van een zeer intense bespreking in de commissie voor Financiën en Begroting.

De aanvankelijke bedoeling van de minister om een vereenvoudiging door te voeren naar twee vlakke tarieven, werd voor een deel herzien, vermits er ook rekening werd gehouden met een zekere progressiviteit. Er blijft een sterke vereenvoudi-

ging gelden, omdat het aantal categorieën in de zijlijn wordt teruggebracht van drie naar twee, en het aantal tarieven per categorie, zoals in de rechte lijn, van vijf naar drie. Er werd dus rekening gehouden met een zekere progressiviteit om de kleine nalatenschappen te beschermen. Ook werd een belastingkrediet ingevoerd met dezelfde bedoeling.

Een belangrijk moment in de bespreking was de inwerkingtreding van het decreet, vermits het aansloot bij een ontwerp van de minister. In het programmadecreet was het aanvankelijk de bedoeling om het te laten intreden met retroactiviteit. Gelukkig hebben we dat in de commissie kunnen vermijden. Na bespreking werd beslist om de inwerkingtreding van dit voorstel van decreet één maand na de publicatie in het Belgische Staatsblad te laten gebeuren. Er wordt echter een uitzondering gemaakt met betrekking tot de begrafeniskosten, maar daar betreft het een voordeel voor de belastingplichtige, zodat daar misschien minder problemen bestaan.

Verder werd in de discussie ook nog aandacht besteed aan de vereenvoudiging van de aangifteformulieren en de afrekening. De minister beloofde om daar werk van te maken.

Ten slotte werd ook vastgesteld dat de fiscale statistieken bijlange niet up-to-date zijn. Er werd aan de minister gevraagd om er bij de federale minister op aan te dringen dat die statistiek ook zou worden geactualiseerd. De minister zei ook toe dat regelmatig verslag zal worden uitgebracht aan het parlement in verband met de belastingen die de Vlaamse overheid int.

Ook werd bij de aanvang van de commissievergadering nog een korte bespreking gewijd aan het voorstel dat onder meer door de heer Platteau werd neergelegd, maar dat betrekking had zowel op de rechte lijn als de zijlijn. De commissie besliste voor wat deze bespreking betreft, alleen het deel zijlijn te weerhouden, vermits het deel rechte lijn reeds geregeld was in het programmadecreet. De oppositie heeft zich daarbij aangesloten. Het voorstel van de heer Platteau blijft natuurlijk nog hangende. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Cannaerts heeft het woord.

De heer Leo Cannaerts (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, eerst wil ik de verslaggever feliciteren met de duidelijke en overzichtelijke weergave van de besprekingen van dit voorstel in onze commissie.

Cannaerts

Ook de CVP-fractie is tevreden, daar met dit voorstel van decreet de cirkel nu rond is. Voor het Vlaams Gewest is nu immers een integrale herziening doorgevoerd van de voorheen gehanteerde successietarieven.

Vandaag gaat het om de tarifiering voor de zijlijn – over broers en zussen dus – en over de derden. Uit de cijfers van de voorbije jaren blijkt dat het hier slechts 27 percent van de belastbare basis in de successierechten betreft, maar dat die 27 percent wel goed is voor niet minder dan 60 percent van het totaal van de geïnde rechten.

Ten eerste ervaar ik het net als de verslaggever als positief dat deze nieuwe tarifiering pas één maand na haar publicatie in het Staatsblad van kracht zal worden. In het licht van het streven naar duidelijkheid en doorzichtigheid van onze fiscale wetgeving zou het geen goede zaak zijn geweest als men de nieuwe tarieven met terugwerkende kracht had toegepast. Zeker in de gevallen waar het nieuw tarief voor een uiteindelijke verzwaaring had gezorgd, kon men inderdaad vrezen dat de benadeelde erfopvolger een procedure zou hebben opgestart. Dit zou het imago van de overheid zeker niet ten goede zijn gekomen. In die context willen we de minister danken. Ook willen we haar aanmoedigen om verder te gaan met haar samenwerking met de federale overheid om de administratieve formaliteiten rond de successierechten te vereenvoudigen. Enerzijds zou dit gebeuren door de aangifteformulieren te vereenvoudigen en duidelijker te maken, anderzijds door de berekening op de aanslagbiljetten duidelijk en gebruiksvriendelijk te maken.

In hetzelfde kader is een brede informatiecampagne over het geheel van deze nieuwe regelgeving wenselijk. Zelfs bij notarissen horen we vragen naar meer duidelijkheid. Een dergelijke voorlichtingsbrochure, die daarom niet luxueus moet zijn, kan door middel van enkele goed gekozen voorbeelden zelfs niet-ingewijden in staat stellen om deze decreten in de praktijk toe te passen.

Tot slot wil ik nog even ingaan op het uiteenlopen van de regelgeving tussen successierechten en schenkingsrechten. Daar de schenkingsrechten nog steeds louter federale materie zijn, moeten we ons durven afvragen of een uiteenlopend tarifieringsbeleid tussen het federale en het gewestelijke niveau geen negatieve budgettaire gevolgen voor Vlaanderen kan hebben. Vooral bij belangrijke vermo-

gens wordt er meer en meer gepland in plaats van ondergaan. Zo komt het dat overdracht van vermogens, zowel in de rechte lijn en tussen echtgenoten als tussen broers, zusters en derden, vaak door middel van achtereenvolgende schenkingen wordt geregeld in plaats van door erfopvolging af te wachten. Successieplanning is niet langer alleen het domein van dure adviesbureaus, gespecialiseerd in fiscale spitstechnologie. Zelfs organisaties als Test-Aankoop en andere belangengroepen brengen hun leden tot nadenken in deze materie.

Laten we even de test doen, met een eenvoudig voorbeeldje. Een erflater die ter waarde van 8 miljoen frank roerende en onroerende goederen aan zijn broer nalaat, zal een successierecht genereren van 3.950.000 frank. Als diezelfde erflater echter zijn laatste dag niet afwacht en dezelfde overdracht bewerkstelligt door middel van twee schenkingen, dan ontvangt de – federale – schatkist toch 1.100.000 frank minder aan schenkingsrechten.

Het begrip gewestshopping, waarbij de belastingplichtige uitsluitend om fiscale redenen van het ene gewest naar het andere verhuist, wordt op deze manier verruimd tot de keuze tussen het gewestelijk en het federaal niveau. Vooral bij KMO-opvolging wordt meer en meer gebruik gemaakt van het systeem van de schenkingen. Zelfs met de voordelige tarifiering voor erfopvolging van KMO's aan 3 percent, zullen sommige families misschien het zekerder schenkingstarief verkiezen boven het aan vele voorwaarden gebonden KMO-tarief. Ik verwijs hier ook naar de aanbeveling die de Europese Commissie in december 1994 heeft geformuleerd tegenover de lidstaten. Hierin wordt aandacht gevraagd voor de opvolgingsproblematiek binnen de KMO's en aanbevolen om bij hen zowel de successie- als de schenkingsrechten op een laag peil te houden, zodat de continuïteit van de familiale onderneming wordt gevrijwaard en versterkt.

Mevrouw de minister, vandaar mijn oproep om bij de onderhandelingen over de staatshervorming en de financieringswet die in 1999 zullen worden gevoerd, zeker en vast ook de schenkingsrechten op de agenda te laten zetten. Alleen door van beide belastingen een zuivere gewestmaterie te maken, kan er een coherent en efficiënt beleid worden gevoerd, ook met betrekking tot de opvolging binnen de familiale onderneming. Ik hoop trouwens dat de eerste evaluaties van deze nieuwe tarifiering voldoende licht zullen werpen op het fiscaal gedrag van de Vlaming, en dat we daardoor in staat zullen zijn om tot een samenhangende verrij-

Cannaerts

ning van deze decreetgeving te komen. (*Applaus bij de CVP*)

De voorzitter : De heer Platteau heeft het woord.

De heer Stefaan Platteau (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, op mijn beurt wil ik de verslaggever feliciteren voor zijn degelijk verslag. Ik kom summier terug op de retroacten in verband met dit voorstel van decreet. Aanvankelijk wou men deze materie onderbrengen in de programmawet. Daar hebben we ons tegen verzet. Het is vervolgens tot een stemming gekomen, waarbij een zeer nipte meerderheid zich toch voorstander toonde om ze in de programmawet onder te brengen. Onze kritiek en ons scepticisme bleken echter gegrond, want men heeft zich moeten beperken tot één deel. De materie met betrekking tot de zijlinie en de derden werd apart behandeld, omdat men de waarheid van onze woorden inzag. Wij voorspelden immers correct dat de nieuwe tarifiering voor heel wat kleine erfdelen hoger zou uitvallen dan de vorige. Zo is het huidige voorstel van decreet tot stand gekomen.

Op onze beurt hebben we een voorstel van decreet ingediend, waarbij we de materie aanvankelijk in haar geheel wilden behandelen, althans wat de bespreking betrof. Zoals de verslaggever zei, hebben we ons echter beperkt tot de zijlinie en tot de anderen. Aldus vroegen we in ons voorstel van decreet dat de tarieven voor deze categorie zouden worden verminderd van 30 tot 20 percent voor broers en zusters, en van 40 tot 25 percent voor de anderen. We hebben het niet gehaald. Toch hebben we erop gewezen dat de successierechten in Vlaanderen en België de hoogste zijn van Europa.

Wel werd aanvaard dat deze materie opnieuw zou worden behandeld of dat er minstens een evaluatie zou gebeuren. We hebben het dus niet gehaald in de commissie en zodoende volgt ons voorstel van amendement op het voorstel van decreet van de heren Taylor, Vanvelthoven, Cannaerts en Lisabeth. We herhalen dat volgens berekeningen van onze studiedienst het nieuwe tarief een verhoging veroorzaakt voor bepaalde erfdelen. Het antwoord luidde dat er een belastingkrediet is, dat de verhoging die in dit voorstel van decreet zit, niet compenseert. Daarom vragen we – vooral omdat er binnen één jaar een evaluatie zal gebeuren – om onze vlakke tarieven van 20 en 25 percent als amendement te aanvaarden. Zo kunnen we mijns inziens op veilig spelen en het zou in overeenstemming zijn met de tijdsgeest. Het zou tegemoetko-

men aan de verlangens van zij die wensen ook voor deze categorieën een lager tarief te betalen. Het zou de fraude bestrijden.

Ik maak van deze gelegenheid gebruik om te zeggen dat het huidige decreet en het voorstel van decreet goed zijn. We hebben ook niet tegengestemd. We willen een veel doorzichtiger systeem met minder categorieën en met de bedoeling de fraude te bestrijden. Ik twijfel echter of dit zal lukken. In deze geest stellen we die tariefverlaging voor. Het is geen platvloerse vraag, maar meer dan gerechtvaardigd en gemotiveerd. Bovendien zijn bij de eerste bespreking andere zaken die wij hebben gevraagd – zoals de indexering van de tarieven – niet aanvaard. Ik zou nog andere voorbeelden kunnen aanhalen, maar zal dat hier niet doen. Dat is uitvoerig besproken in de commissie. We stellen voor om deze tariefvermindering bij wijze van amendement toch goed te keuren. (*Applaus bij de VLD*)

De voorzitter : De heer Vanvelthoven heeft het woord.

De heer Peter Vanvelthoven : Mijnheer de voorzitter, collega's, mevrouw de minister, het is interessant om te benadrukken waar wij op het vlak van deze zijlijn vandaan komen. Dit voorstel van decreet volgt uit het initiatief dat de minister in haar Programmadecreet heeft genomen. Zij had daarin ook voorstellen opgenomen om de zijlijn te hervormen. Haar voorstel hield in dat de vijf bestaande tarieven zouden worden teruggebracht tot één vlak tarief van respectievelijk 40 en 30 percent. Op dat voorstel van de minister is onmiddellijk – vooral door onze fractie – kritiek geformuleerd.

We moesten vaststellen dat een dergelijk vlak tarief vooral voor de kleine nalatenschappen opnieuw een groot probleem betekent. Zij zouden meer successierecht moeten betalen. De SP-fractie heeft met betrekking tot de zijlijn onmiddellijk een amendement ingediend. Dat amendement behelst de twee zaken : het opnieuw invoeren van de progressieve tariefstructuur en het buiten schot houden van de kleine nalatenschappen. Er volgden dan besprekingen die uitmondde in dit voorstel van decreet vanwege de meerderheidspartijen.

Aan de kritiek die we van in den beginne hadden, is in dit voorstel van decreet volledig tegemoetgekomen. Het vlakke tarief bestaat vandaag niet meer. Er zijn drie tarieven ingevoerd. Er is een progressief tarief. Er is voor kleine nalatenschap-

Vanvelthoven

pen tot drie miljoen frank een belastingkrediet ingevoerd gelijkaardig aan wat bestaat in de vaste lijn.

Concreet houdt dat in dat de kleine successies niet zwaarder worden belast dan vandaag. Voor een aantal kleine successies zal dit voorstel zelfs een kleine verbetering inhouden, dit in tegenstelling tot wat de VLD-studiedienst blijkbaar heeft moeten vaststellen.

Bovendien beantwoordt dit voorstel van decreet ook aan de wil tot vereenvoudiging van de belastingen van de successies. Dat doet het voorstel op drie vlakken. Het aantal categorieën in de zijlijn wordt verminderd van drie naar twee : de categorie broers en zusters en de categorie anderen. Het aantal tarieven is eveneens verminderd. Het aantal is herleid tot drie zoals dat ook in de rechte lijn het geval is. Ten slotte is er, naar analogie met de rechte lijn, ook de invoering van het belastingkrediet.

Ik denk dus, mijnheer de voorzitter, dat wij een goed voorstel ter stemming kunnen voorleggen. Het voorstel zal onze volle steun krijgen. Het is ook een goede zaak dat in de commissie de inwerkingtreding van het decreet niet met terugwerken de kracht is aanvaard. Dat is vooral een goed principe op het vlak van de fiscale wetgeving.

Ik wil nog een laatste opmerking kwijt over het VLD-amendement. Dat amendement is eigenlijk een eenvoudige belastingvermindering. Het gaat terug naar het laagste tarief zoals dat vroeger bestond. Ik mis echter uitleg over de financiering van het initiatief. Het is natuurlijk gemakkelijk te zeggen dat men de belastingen zal verminderen, maar het minste dat men mag verwachten is enige uitleg over hoe de lagere inkomsten uit successies in de begroting zullen worden opgelost. Wat moeten we schrappen ? Moeten we elders belastingen verhogen ? Daarover vinden we in uw motivering niets terug. We zullen het voorstel van decreet dus volop steunen, mijnheer de voorzitter, en het amendement van de VLD afwijzen.

De voorzitter : De heer Platteau heeft het woord.

De heer Stefaan Platteau : Waarde collega, de motivering van de VLD is dezelfde als die voor het hele project. Ze luidt als volgt. Er zou op deze manier minder fiscale fraude zijn. Daardoor zou het geld dat men nu verliest, op een andere manier kunnen worden teruggewonnen.

De heer Peter Vanvelthoven : Die motivering gaat naar onze mening in geen geval op voor de zijlijn. Ik kan me niet voorstellen dat zelfs de tarieven van 10 en 20 percent die men vandaag kan ontduiken, dan niet zullen worden ontdoken. Dat zult u ook niet terugvinden als argument in ons voorstel van decreet. Het is immers geen argument. Als wij dezelfde mening zouden zijn toegedaan als u, dan zou het misschien mogelijk zijn tot 5 of 10 percent terug te gaan.

De heer Stefaan Platteau : Akkoord, maar er zal een evaluatie zijn na één jaar. Dan zullen we wel zien.

De heer Peter Vanvelthoven : Maar dat is iets anders. (*Applaus bij de CVP en de SP*)

De voorzitter : De heer Verougstraete heeft het woord.

De heer Christian Verougstraete (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, mijn fractie vindt het jammer dat bij de hervorming van de successierechten de categorie successie in de rechte lijn en tussen echtgenoten, en de andere categorieën van elkaar werden gescheiden en niet samen werden behandeld in het ontwerp van programmadecreet.

Zo ontstaat een situatie waarbij de gewijzigde tarieven van successierechten in de rechte lijn ingang vonden op 1 januari 1997, terwijl de gewijzigde tarieven in de zijlijn pas van toepassing zullen zijn vanaf de eerste van de maand volgend op de publicatie in het Staatsblad. Deze werkwijze is niet bevorderlijk voor de rechtszekerheid en komt de duidelijkheid en de vereenvoudiging niet ten goede.

Behalve enkele te verrichten correcties inzake kleine nalatenschappen, stond mijn fractie wel gematigd positief ten aanzien van het ontwerp van de regering voor de hervorming van de successierechten. Het voorstel van hervorming streefde immers naar een verlaging en een vereenvoudiging van de successierechten. Het voorstel dat nu voorligt, is in vergelijking met het oorspronkelijk ontwerp van programmadecreet dan ook een stap achteruit.

Wij zijn van mening dat er grenzen zijn aan de belastbaarheid. Daarom betreuren we dat de hoogste voorgestelde tarieven van 65 percent de psychologische drempel van 50 percent overschrijden.

We zijn evenmin gelukkig met het feit dat de categorie ooms, tantes, neven en nichten bij de catego-

Verougstraete

rie anderen wordt gevoegd. Door de nieuwe tarieven en de nieuwe belastingen, en doordat de successierechten zullen worden geheven op het geheel van de nalatenschap, zal eerstgenoemde categorie zwaarder worden belast. De belastingverhoging voor deze categorie is in strijd met de algemene filosofie van het voorstel van decreet, dat een verlaging van de successierechten beoogde. Bovendien wordt door het schrappen van deze categorie het idee van de familieband gedeeltelijk verlaten.

De invoering van een vrijstelling in de zijlijn vinden we wel positief omdat dit een belastingverlaging inhoudt voor de kleinere nalatenschappen. We betreuren dat dit geschiedt in de vorm van een belastingkrediet. Dit moet het vroegere systeem van abbatementen vervangen. De diensten der registratie, die nu al te kampen hebben met een personeelstekort, zullen bijkomend werk moeten verrichten, wat hun efficiëntie niet ten goede zal komen. Deze diensten klagen erover dat ze – buiten de publicatie in het Staatsblad – over geen enkele informatie beschikken om de nieuwe wet te doen toepassen. Wat is uw reactie hierop, mevrouw de minister ?

Minister Wivina Demeester-De Meyer : De leden van de federale administratie hebben al de besprekingen in de commissie bijgewoond. U was daar toch ook ? We staan met hen in permanent contact. Op onze vraag zijn zij bezig met een omzendbrief over het eerste deel. Uw opmerking verbaast me dan ook.

Ook over het tweede deel is al gecommuniceerd. De in commissie aangenomen tekst werd aan hen overgemaakt. Ook daarover werd hen gevraagd de omzendbrief te maken.

De heer Christian Verougstraete : Ik was gisteren nog bij mensen van de dienst der registratie. Ze beschikten over geen enkele informatie behalve de tekst in het Staatsblad.

Minister Wivina Demeester-De Meyer : Dat moet dan aan een intern communicatieprobleem liggen. Twee leden van de administratie waren permanent aanwezig bij de besprekingen. Op onze uitnodiging waren de leden van de juridische en wetgevende dienst aanwezig. Zodra de tekst van de omzendbrief klaar is en kan worden goedgekeurd, zal de Vlaamse minister van Financiën hem ondertekenen. Ik ontken ten stelligste dat hen de nodige informatie wordt onthouden.

De heer Christian Verougstraete : Dan moet het inderdaad om een probleem van informatiedoorstroming gaan. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer Jean-Marie Bogaert (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, dames en heren, ik wil mijn ontgoocheling uitspreken over de manier waarop de hervorming van de successierechten werd aangepakt. Mijn ontgoocheling is des te groter omdat de successierechten tot de weinige Vlaamse fiscale instrumenten horen.

Ik zou de aanpak, oneerbiedig en in slecht Nederlands, het saucisseren van de problematiek willen noemen. Men biedt ons de totale salami niet in zijn geheel aan maar in schijven gesneden.

Men laat ons oordelen over de eerste schijf, maar we krijgen wel geen totaalbeeld. Dit zorgt voor discussies in het ijle. Zo beweerde de heer Vanvelthoven daarnet te weten waar de huidige tarifiering van het voorstel van de meerderheid op uitkomt. Er zijn echter evenveel goede argumenten en redenen voorhanden om het voorstel van de heer Plateau over de percentages te steunen.

Vervolgens is er nog de discussie over de ingangsdatum van dergelijke maatregelen. Mijnheer de voorzitter, ik betreur dat dit op deze manier moest gebeuren. Als ik het me goed herinner, bent u zelf remediërend tussenbeide gekomen om te bekomen dat het eerste deel van de hervorming van de successierechten nog binnen het programmadecreet werd besproken, en niet op een ordelijke manier in de globale bespreking van de hervorming van deze rechten.

Inhoudelijk hebben we natuurlijk geen bezwaar tegen de vermindering van het aantal tarieven. Ook wij pleiten voor meer duidelijkheid en inzichtelijkheid. De heer Cannuarts heeft daarnet echter al, nog voor de definitieve goedkeuring, gepleit om mooie brochures samen te stellen. Deze brochures moeten ervoor zorgen dat de gebruiker inhoudelijk kan begrijpen wat wij hier hebben goedgekeurd. Waarom is deze omweg nodig ? Waarom voorzien we niet in een transparant en eenvoudig systeem ? Dan kunnen we ons achteraf heel wat werk besparen.

Het grootste inhoudelijke bezwaar tegen het voorliggend ontwerp is het feit dat men onder het mom van vereenvoudiging, de familiale groep van ooms, tantes, neven en nichten op één hoop veegt met alle zogenaamde anderen. We kennen allen vol-

Bogaert

doende gevallen waar de emotionele band tussen ooms en tantes hechter is dan die tussen broers en zusters. Voorbijgaan aan deze werkelijkheid, vind ik werkelijk een gemiste kans.

We zullen het amendement van de VLD steunen. Het is vanzelfsprekend dat een belasting van 25 percent veel minder aanleiding zal geven tot omzeiling, dan een tarief van 65 percent op een zelfde bedrag. Als men een lagere belasting drie keer kan innen in plaats van een hogere belasting één keer, dan haalt de schatkist reeds meer inkomsten uit de invoering van dit voorstel. Het zal in ieder geval veel rechtvaardiger zijn.

De heer Cannaerts had het over de schenkingsrechten en onze fractie steunt dit volledig. Bij het verwerven van de fiscale autonomie moeten de schenkingsrechten zeker op de dagorde staan, ook al omwille van de geciteerde verschuivingen van het ene gewest naar het andere.

Mijnheer de voorzitter, ik ben het niet eens met de heer Cannaerts dat met dit voorstel van decreet de cirkel van de hervorming van de successierechten rond is. De voorstellen met betrekking tot de problematiek van de samenwonenden staan namelijk nog steeds op de agenda van de commissie voor Financiën en Begroting. Ik vraag uitdrukkelijk om deze voorstellen niet op de Griekse kalender te schrijven en om hier te voorzien in de nodige regelgeving. Als dit niet gebeurt, zullen we andermaal een nieuwe onrechtvaardigheid invoeren in plaats van er één weg te werken. (*Applaus bij de VLD en de VU*)

De voorzitter : Mijnheer Bogaert, wanneer we over alle documenten beschikken, zal dit punt opnieuw op de agenda worden geplaatst.

De heer De Loor heeft het woord.

De heer Herman De Loor : Mijnheer de voorzitter, als de leden van de Volksunie en de VLD menen dat de burgerzin van de bevolking zal verhogen omdat wij de belastingtarieven en dus eveneens de tarieven van de successierechten verlagen, vergissen zij zich.

De heer Vanvelthoven heeft gezegd dat de SP-fractie dit voorstel van decreet zal goedkeuren. Welnu, ik zal dit eveneens doen, maar met weinig enthousiasme. Ik ben er namelijk van overtuigd dat vooral de erfgenamen van grote nalatenschappen zullen

worden bevoordeeld. Na twee jaar zal men echter tot een evaluatie overgaan. Indien nodig, zullen we hier dan op terugkomen.

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer Paul Van Grembergen : Mijnheer De Loor, ik heb zeer veel waardering voor uw rechtvaardigheidsgevoel in verband met het erfrecht. De grote fortuinen in Vlaanderen zijn echter ongrijpbaar. De betrokkenen zijn inventief genoeg en beschikken over de nodige instrumenten om aan de successierechten te ontsnappen. Door de spaarwaanzin die op dit ogenblik bij de kleine en gemiddelde inkomens bestaat, heeft men al snel een miljoen frank bij elkaar gespaard. De Vlamingen zijn geobsedeerd door hun toekomst. Ze worden op dit ogenblik echter meermaals gestraft : ze hebben geen toekomstkansen, er is een zeer zware belastingdruk en ze worden geconfronteerd met zware lasten als ze in familiaal verband hun spaargeld willen overlaten aan de komende generatie. Dit is niet de weg die we moeten volgen.

De voorzitter : De heer Platteau heeft het woord.

De heer Stefaan Platteau : Mijnheer de voorzitter, ik ben het eens met wat de heer De Loor heeft gezegd, vooral met het tweede deel van zijn betoog. Ik waardeer zijn houding tijdens het debat in de commissie. We moeten weten wat we willen. Wat de minister heeft gezegd – door de grotere doorzichtigheid en door de verlaging van de tarieven en de verbetering van het ganse systeem zal de fraude worden bestreden – wordt aanvaard. Dan moet het amendement ook worden aanvaard.

Een tweede mogelijkheid is dat men niet akkoord gaat en het amendement niet aanvaardt. Het volledige voorstel moet dan worden verworpen. Er moet consequent worden gehandeld. Wie niet gelooft in de bestrijding van de belastingfraude moet het hele voorstel afwijzen. Wat de successierechten betreft, hebben wij de hoogste tarieven van Europa. Daaraan mag worden gesleuteld.

De voorzitter : De heer Verrijken heeft het woord.

De heer Emiel Verrijken : Ik wil nog even inpikken op het betoog van de heer De Loor. Er zijn veel theoretische werken op fiscaal gebied die aanduiden dat de verlaging van de tarieven leidt tot een vermindering van fraude en ontwijking. Dat is inderdaad theorie.

Verrijken

Nu hebben we een interessant voorbeeld, de spectaculaire belastingvermindering in Zweden. Zweden vertoont gelijkenissen met Vlaanderen op het vlak van de samenleving. Na de belastingvermindering is er een duidelijke vermindering van fraude en ontduiking vastgesteld. De fiscale tijdschriften staan daar tegenwoordig bol van. De sociaal-democratische regering in Zweden heeft die maatregel genomen. Hij kan misschien hier ook worden overwogen. Het kan een nuttige ingreep zijn, ook, en misschien voornamelijk, op het vlak van de successierechten.

Dat moet gepaard gaan met een amnestie voor ontduiking van inkomstenbelasting. Daarin is in ons decreet niet voorzien. Bij de verlaging van de tarieven zullen de erfgenamen meer in de verleiding komen om een eerlijke aangifte te doen. De fiscus krijgt dan een kijk op een aanzienlijk fortuin, waar op het vlak van de inkomstenbelasting misschien nu en dan gezondigd is. De maatregel zal een miserabel effect hebben als hij niet wordt vergezeld van een amnestie op het vlak van de inkomstenbelasting van de nalatenschappen. Dat is in het miserabele Belgische systeem, dat wij ondergaan, niet mogelijk. Vlaanderen zou geen amnestie kunnen verlenen op het vlak van de inkomstenbelasting. Dat wou ik even rechtzetten.

De voorzitter : Minister Demeester heeft het woord.

Minister Wivina Demeester-De Meyer : Mijnheer de voorzitter, ik ga niet speciaal naar de tribune. Ik wil maar twee dingen zeggen.

De leden van de commissie wil ik danken voor de open discussie en voor de actieve inbreng. Dat heeft geleid tot dit voorstel.

Ik wil me geëngageerd aansluiten bij het voorstel van de heer Cannaerts om een brochure te maken over dit decreet. Op deze manier kunnen we de mensen meedelen dat dit een transparant decreet is. We zijn ervan overtuigd dat een efficiënte overheid haar burgers ook goed informeert. Een vernieuwde wetgeving moet op een eenvoudige manier worden uitgelegd. Aangezien ze eenvoudig is, lijkt deze opdracht me dan ook niet moeilijk.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ?
(*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van decreet van de heren Taylor, Vanvelthoven, Cannaerts en Lisabeth houdende wijziging van artikelen 48 en 56 van het Wetboek der Successierechten.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

– *Aangenomen.*

Artikel 2

Wat het Vlaamse Gewest betreft, wordt artikel 48 van het Wetboek der Successierechten vervangen door wat volgt :

"Artikel 48

De rechten van successie en van overgang bij overlijden worden geheven volgens het tarief aangeduid in onderstaande tabellen.

Tabel I bevat het tarief in rechte lijn en tussen echtgenoten.

Dit tarief wordt per rechtverkrijgende toegepast op het netto-aandeel in de onroerende goederen enerzijds, en op het netto-aandeel in de roerende goederen anderzijds volgens de overeenstemmende gedeelten zoals voorkomend in kolom A.

De schulden en de begrafeniskosten worden bij voorrang aangerekend op de roerende goederen en op de goederen bedoeld bij artikel 60bis, tenzij die welke specifiek werden aangegaan om andere goederen te verwerven of te behouden.

Voorzitter

Tabel I

Tarief in rechte lijn en tussen echtgenoten

A	Tarief, toepasselijk op het overeenstemmende gedeelte zoals voorkomend in kolom A	Totale bedrag van de belasting over de voorgaande gedeelten
van tot		
1 F - 2 miljoen F	3 %	
2 miljoen F - 10 miljoen F	9 %	60.000 F
boven de 10 miljoen F	27 %	780.000 F

Tabel II bevat het tarief tussen andere personen dan in rechte lijn en tussen echtgenoten. Dit tarief wordt, voor wat broers en zusters betreft, toegepast op het overeenstemmende gedeelte van het netto-aandeel van elk der rechtverkrijgenden zoals voorkomend in kolom A. Voor wat alle anderen betreft, wordt dit tarief toegepast op het overeenstemmende gedeelte van de som van de netto-aandelen, verkregen door de rechtverkrijgenden van deze groep.

Tabel II

Tarief tussen andere personen dan in rechte lijn en tussen echtgenoten

A	Tarief, toepasselijk op het overeenstemmende gedeelte zoals voorkomend in kolom A		Totale bedrag van de belasting over de voorgaande gedeelten	
van tot	tussen broers en zusters	tussen anderen	tussen broers en zusters	tussen anderen
1 F - 3 miljoen F	30 %	45 %		
3 miljoen F - 5 miljoen F	55 %	55 %	900.000 F	1.350.000 F
boven de 5 miljoen F	65 %	65 %	2.000.000 F	2.450.000 F".

Voorzitter

Op dit artikel is er een amendement van de heren Denys en Platteau dat luidt als volgt :

Artikel 2

In de voorgestelde tekst van artikel 48 het vijfde lid en tabel II vervangen door wat volgt :

"Tabel II bevat het tarief tussen andere personen dan in rechte lijnen tussen echtgenoten en wordt toegepast op de netto-erfdelen.

Tabel II

Tarief tussen andere personen dan in rechte lijn
en tussen echtgenoten

Tarief tussen broers en zusters : 20 %
Tarief tussen andere personen : 25 %."

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

Artikel 3

Wat het Vlaamse Gewest betreft, wordt artikel 56 van hetzelfde wetboek vervangen door wat volgt :

" Artikel 56

De som der rechten berekend volgens Tabel I van artikel 48 en artikel 60bis in hoofde van een door de wet tot de erfenis geroepen erfgenaam in de rechte lijn of tussen echtgenoten wordt voor elk netto-erfdeel dat de 2.000.000 F niet overtreft vermindert met 20.000 F, vermenigvuldigd met de coëfficiënt bekomen door 1- (erfdeel / 2.000.000).

Ten gunste van de kinderen die de leeftijd van 21 jaar niet hebben bereikt wordt er, onverminderd de eventuele toepassing van het vorige lid, een vermindering verleend van 3.000 F op de rechten berekend volgens Tabel I van artikel 48 en artikel 60bis, voor elk vol jaar dat nog moet verlopen tot zij de leeftijd van 21 jaar bereiken en ten gunste van de overlevende echtgenoot ten belope van de helft van de bijkomende verminderingen die de gemeenschappelijke kinderen samen genieten.

De som der rechten berekend volgens Tabel II van artikel 48 en artikel 60bis in hoofde van een verkrijging door een broer of zuster wordt voorzover het aldus belaste erfdeel groter is dan 750.000 F en de 3.000.000 F niet overtreft vermindert met 100.000 F vermenigvuldigd met 1 - (erfdeel / 3.000.000). Wanneer het aldus belaste erfdeel kleiner is dan of gelijk is aan 750.000 F, wordt deze som vermindert met 75.000 F vermenigvuldigd met (het erfdeel / 750.000).

De som der rechten berekend volgens Tabel II van artikel 48 en artikel 60bis in hoofde van verkrijgingen door alle andere erfgenamen dan erfgenamen in rechte lijn of echtgenoten, broers of zusters wordt voorzover het totaal der aldus belaste erfdelen groter is dan 500.000 F en de 3.000.000 F niet overtreft, vermindert met 90.000 F vermenigvuldigd met 1 - (totaal van deze erfden / 3.000.000). Wanneer het totaal der aldus belaste erfden kleiner is dan of gelijk is aan 500.000 F wordt deze som vermindert met 50.000 F vermenigvuldigd met (totaal van deze erfden / 500.000).

De volgens het vorige lid bekomen vermindering wordt omgeslagen over de betrokken erfgenamen in verhouding tot de door hen verkregen erfden."

Op dit artikel is er een amendement van de heren Denys en Platteau dat luidt als volgt :

Artikel 3

In de voorgestelde tekst van artikel 56 het derde, vierde en vijfde lid schrappen.

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

Artikel 4

Dit decreet treedt in werking de eerste dag van de maand, volgend op de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad, met uitzondering van het vierde lid van het nieuwe artikel 48, beginnende met de woorden "De schulden" en eindigend met de woorden "of te behouden". Dat lid treedt in werking op 1 januari 1997.

– Aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

Voorzitter

We zullen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet houden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE Van de heer Herman Suykerbuyk c.s. betreffende de concrete invulling van het Cultureel Verdrag tussen Vlaanderen en Nederland

– 232 (1995-1996) – Nrs. 1 tot 3

Bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van de heer Suykerbuyk c.s. betreffende de concrete invulling van het Cultureel Verdrag tussen Vlaanderen en Nederland dat luidt als volgt :

Het Vlaams Parlement

- stelt vast dat het Verdrag tussen de Vlaamse Gemeenschap in het Koninkrijk België en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de samenwerking op het gebied van cultuur, onderwijs, wetenschappen en welzijn, ondertekend in Antwerpen op 17 januari 1995 (hierna Cultureel Verdrag te noemen) een raamakkoord is, dat nog veel ruimte biedt voor een concrete invulling ;
- is van mening dat Vlaanderen en Nederland een grote gemeenschappelijkheid hebben in taal, cultuur en geschiedenis en dat de bevoorrechte relaties tussen Vlaanderen en Nederland veel meer veronderstellen dan een gewoon cultureel verdrag ;
- is anderzijds van mening dat een verdrag, juridisch, politiek en cultureel maatschappelijk, een groter gezag heeft dan gewone en doorgaans partiële akkoorden ;
- verwijst naar de hoorzitting met deskundigen op het terrein, die op 8 februari 1996 door de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden werd georganiseerd ;
- vraagt aan de Vlaamse regering om bij de concrete invulling van het Cultureel Verdrag, de volgende aanbevelingen uit te voeren :

1. de relatie van het Cultureel Verdrag tot het Taalunieverdrag moet duidelijk worden bepaald. Daarbij moet er rekening worden gehouden met het belangrijke feit dat de Taalunie een intergouvernementele organisatie is met een democratische controle. Die democratische controle moet ook gelden voor het Cultureel Verdrag. Ze wordt geregeld via verslaggeving naar het Vlaams Parlement en de Nederlandse Tweede Kamer toe. Voor het Cultureel Verdrag zal de Vaste Gemengde Commissie, met een eigen secretariaat, overleg met de Taalunie plegen waar nodig ;
2. de relatie van het Cultureel Verdrag tot de GENT-akkoorden en tot andere belangrijke Vlaams-Nederlandse initiatieven, zoals bijvoorbeeld de Frankfurter Buchmesse, dient te worden gepreciseerd ;
3. de Commissie van het Cultureel Verdrag moet in meerderheid bestaan uit personen uit het veld, met name particulieren en vertegenwoordigers van organisaties die actief zijn op het vlak van de samenwerking en bijgevolg beschikken over de nodige ervaring ;
4. de Vlaamse regering moet voor de uitvoering van het Cultureel Verdrag een reëel budget ter beschikking stellen en er bij de Nederlandse regering op aandringen dat zij hetzelfde doet ;
5. wat de inhoudelijke invulling van het Cultureel Verdrag betreft, dienen, op basis van een degelijk voorafgaand onderzoek, duidelijke prioriteiten gesteld te worden.

Bij het vaststellen van de prioriteiten dient

- enerzijds rekening gehouden te worden met de privé- en overheidsinitiatieven op zeer belangrijke gebieden die ook onder het Cultureel Verdrag ressorteren. Hierbij dient in de eerste plaats de aandacht uit te gaan naar de versterking van de positie van de Nederlandse taal in Europa, het gezamenlijk optreden ten overstaan van derde landen, in het bijzonder ten overstaan van taalverwante landen in ontwikkeling en internationale organisaties en grensoverschrijdende samenwerking. Gezien het belang van die aangelegenheden dienen alle krachten gebundeld te worden met het oog op een versterkte samenwerking op dat gebied. Nederland

Voorzitter

en Vlaanderen stellen zich op één lijn als het gaat om de taalaspecten van het EU-beleid. Ook proberen ze de mogelijkheden die de cultuurparagraaf van het Verdrag van Maastricht biedt, te richten op de ondersteuning en stimulering van de bestaande pluriformiteit in lidstaten en regio's ;

- anderzijds rekening gehouden te worden met het feit dat op een aantal terreinen de samenwerking ontoereikend is, zoals bijvoorbeeld op het gebied van de media. Daarbij kan onder meer gedacht worden aan de uitbouw van een gezamenlijk cultureel televisienet ;
 - ook rekening gehouden te worden met de problematiek op het terrein van het welzijnsbeleid, een domein dat nu heel duidelijk valt onder het Verdrag ;
6. het Cultureel Verdrag moet in de eerste plaats geïnspireerd worden door de particulieren, de organisaties en de instellingen die actief zijn op het vlak van de samenwerking. Daartoe moet op regelmatige tijdstippen een Algemene Conferentie voor de Samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland georganiseerd worden. Die Conferentie moet als ontmoetingsplaats en inspiratiebron fungeren voor al diegenen die begaan zijn met de Vlaams-Nederlandse samenwerking en zij moet concrete aanbevelingen formuleren voor de invulling van het Cultureel Verdrag. Bij de organisatie van de Conferentie moet gebruik gemaakt worden van de ervaring die op dat gebied bij een aantal organisaties bestaat. Bovendien vereist een gemeenschappelijk beleid ook geregeld overleg tussen de parlementen;
7. in het kader van het Cultureel Verdrag moeten de plannen van een Nederlands-Vlaams Huis te Brussel operationeel worden. Zo'n Huis heeft een belangrijke informatie-, inventarisatie – en coördinatietaak, inzonderheid ter versterking van de Nederlandse taal binnen de Europese instellingen. Het vormt bovendien een ontmoetingsplaats voor cultuur uit Nederland en Vlaanderen in al zijn verscheidenheid.

De bespreking is geopend.

De heer Paul Dumez, verslaggever, verwijst naar zijn schriftelijk verslag.

De heer Suykerbuyk heeft het woord.

De heer Herman Suykerbuyk (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, waarde collega's, deze resolutie werd ingediend met de uitdrukkelijke bekommernis te voorkomen dat het Cultureel Verdrag, dat we enkele maanden geleden hebben goedgekeurd, onmiddellijk in de lade zou verdwijnen. Men heeft over dit Cultureel Verdrag terecht veel goeds gezegd. Het is dan ook aangewezen het concreet in te vullen.

Ik zal niet herhalen wat in het uitgebreide verslag is neergeschreven. Ik wil daarvoor de heer Dumez en de diensten danken en ook de collega's in de commissie. Ik wil wel in enkele woorden zeggen waar het om gaat.

Het gaat in de eerste plaats om iets wezenlijks, namelijk de decentralisering van de samenwerking. Ten tweede wil dit verdrag, in tegenstelling tot de meeste verdragen, democratiseren. Dat betekent dat de klassieke gemengde commissies niet alleen uit ambtelijke vertegenwoordigers zullen bestaan maar ook uit vertegenwoordigers van de vele instellingen en verenigingen die samenwerken in het brede maatschappelijke culturele terrein in Vlaanderen en Nederland. Ten derde beperkt dit verdrag zich niet tot het culturele aspect, maar het krijgt ook bevoegdheid over welzijn.

Vanzelfsprekend verdient een dergelijk nieuw verdrag – in concept en in draagwijdte – zo vlug en zo concreet mogelijk te worden ingevuld. Daarom wordt in dit voorstel van resolutie onder meer verwezen naar de binding tussen de activiteiten van de Nederlandse Taalunie en dit verdrag, dat in een embryo van secretariaat voorziet. De tekst van de resolutie is in die mate aangepast dat ze de samenwerking concretiseert. Ik doel op de samenwerking tussen de Taalunie en het secretariaat dat instaat voor de werking van het Cultureel Verdrag.

De opties vindt u terug in het verslag. Ik wil niet nog eens herhalen dat we de dure plicht hebben om alles wat te maken heeft met onze gemeenschappelijke taal, vooral in Europa, te blijven beschermen. Men belijdt dit credo mijns inziens iets te veel met de lippen, en iets te weinig in de praktijk.

Het kan geen kwaad de noodzaak ervan nog eens te benadrukken. Men blijft vertellen dat het aantal lidstaten in Europa zal toenemen en dus ook het

Suykerbuyk

aantal te gebruiken talen. Dat zou kostenverhogingen met zich brengen. Die geruchten komen weliswaar niet van officiële bronnen, maar van kanalen die ook gezag hebben. Europa veroorzaakt bijna als een rondreizend volkstheater veel onkosten. De ene keer vinden de plenaire zittingen van het parlement hier in Brussel plaats, de andere keer dan weer in Straatsburg.

Men moet rekening houden met het huidige talenregime en het feit dat alle lidstaten ermee akkoord moeten gaan om dit regime te wijzigen. Waakzaamheid blijft dus geboden, en dit in samenwerking met Nederland.

Op één punt wil ik dieper ingaan. In het slot van deze resolutie wordt het oprichten van een Vlaams-Nederlands Huis in Brussel beschouwd als één van de prioriteiten. Mijns inziens zijn er op dit vlak te veel woorden en te weinig daden of concrete voorstellen. Ik wil niet proberen om als een architect een volledig afgewerkt plan te presenteren. Wel wil ik de krijtlijnen aangeven waarbinnen we tot de realisatie kunnen komen van dit Vlaams-Nederlands Huis in Brussel.

De concrete realisatie moet gebeuren op basis van een gemengde financiering, met overheids- en privé-middelen. Deze middelen moeten zowel vanuit Vlaanderen als vanuit Nederland komen. Er zijn verschillende invalshoeken, waarvan ik de drie belangrijkste opsom. Ten eerste is de aanwezigheid op het gebied van taal en cultuur bij de Europese instellingen in Brussel een zeer belangrijk element. Ten tweede moet dit Vlaams-Nederlands Huis in Brussel een belangrijk steunpunt vormen voor de anderstaligen én de Vlamingen in Vlaanderen. Ten derde bevindt het secretariaat van de Taalunie zich in Den Haag. Het nieuw op te richten secretariaat, waarin in het kader van dit cultureel akkoord wordt voorzien, zou in Brussel moeten worden gevestigd.

Ik herhaal dat de belangrijkste opdracht van dit Vlaams-Nederlands Huis in Brussel het stimuleren van de Nederlandse taal en cultuur is. Dit is zeer belangrijk. Sommigen, vooral in Nederland, menen dat dit Vlaams-Nederlands Huis zich kan bezighouden met een soort van Holland promotion. Dit mag natuurlijk niet de bedoeling zijn.

Er zijn voldoende middelen om de opgesomde drie doelstellingen te realiseren. Uiteraard vertrekken we vanuit een zekere bescheidenheid, maar men mag ons niet verwijten dat we niet duidelijk

genoeg zijn. Zowel in het Nederlandse als in het Vlaamse Parlement zijn er voldoende voorstanders van een dergelijk experiment, ook al toont de Nederlandse regering momenteel minder belangstelling. Ook in het brede sociaal-culturele leven zijn een groot aantal instellingen in hoge mate geïnteresseerd.

Er is voldoende belangstelling, ook van instellingen die middelen kunnen inbrengen. Ik blijf dus zoals vroeger dit initiatief verdedigen. Ik ben gelukkig dat de commissie dit voorstel van resolutie bij eenparigheid heeft goedgekeurd. Ik nodig u uit om deze namiddag hetzelfde te doen. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Platteau heeft het woord.

De heer Stefaan Platteau (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, sinds de goedkeuring van het Sint-Michielsakkoord beschikken de gewesten en gemeenschappen in het Koninkrijk België over het recht om met andere naties internationale verdragen af te sluiten over alle materies die tot hun bevoegdheden behoren. Op 17 januari 1995 ondertekenden Vlaanderen en Nederland een cultureel verdrag. Dat Vlaams-Nederlands Cultureel Verdrag vervangt het oude Belgisch-Nederlands Cultureel Verdrag van 16 mei 1946. Het oude verdrag bestreek de domeinen cultuur, onderwijs en wetenschappen, en was dringend aan actualisering toe. Bovendien is een Nederlands-Vlaams cultureel akkoord wenselijk om de bestaande samenwerking te versterken en vooral ook te verbreden.

Het ontwerp van decreet tot goedkeuring van het verdrag tussen de Vlaamse Gemeenschap en het Koninkrijk België en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de samenwerking op het gebied van cultuur, onderwijs, wetenschappen en welzijn van 17 januari 1997 werd vorig jaar besproken in het Vlaams Parlement. Het werd goedgekeurd in februari 1996. In het nieuwe verdrag verklaren Nederland en Vlaanderen dat ze zo nauw mogelijk willen samenwerken op vier terreinen : cultuur, onderwijs, wetenschappen en welzijn. Cultuur wordt ruim opgevat. Het betreft niet enkel de kunsten, maar ook het sociaal-culturele werk zoals media, sport, vrijetijdsbesteding, enzovoort. Met de wetenschappen wordt zowel het wetenschapsbeleid als het wetenschappelijk onderzoek verstaan.

Vlaanderen en Nederland beloven een beleid dat de rechtstreekse samenwerking tussen overheden, personen en instellingen zo veel mogelijk bevordert. Centraal staan daarbij de samenwerking in de grensgebieden, de relaties met derde landen, en de

Platteau

samenwerking naar aanleiding van internationale fora. Dit engagement wordt echter in zeer vage bewoordingen geformuleerd. Zo streven Nederland en Vlaanderen naar onderlinge afstemming en coördinatie, en waar dat mogelijk en wenselijk is, ook naar een gemeenschappelijk beleid. Zie in dat verband artikel 3. Volgens artikel 4 streven ze naar samenwerking in en met derde landen. En in artikel 5 beloven ze waar mogelijk overleg te voeren over hun standpuntbepaling in Europese organen en multilaterale fora.

Deze artikels roepen ook praktische vragen op. Ten eerste : hoe zal het overleg over gezamenlijke standpunten op internationale fora worden georganiseerd ? Vlaanderen is immers geen lid van instellingen zoals de Raad van Europa of de Unesco. België wel. Op internationale bijeenkomsten zullen Vlamingen en Walen samen aanwezig zijn. Ten tweede : over de financiering van de samenwerking wordt in de tekst niets gezegd. Zal de klassieke verdeelsleutel van één derde voor Vlaanderen en twee derde voor Nederland van toepassing zijn ? Meer en meer wordt er immers voor gepleit dat Vlaanderen en Nederland elk de helft zouden betalen. Alleen op die voorwaarde zou Nederland Vlaanderen als volwaardig willen erkennen. De vraag is of daartoe budgetten voorhanden zijn. Zal Vlaanderen dan niet snel de grenzen van zijn mogelijkheden bereiken ? In dat geval zullen op termijn nog minder projecten kunnen worden gesteund. We dreigen dan in een toestand te belanden die de heer Suykerbuyk pertinent heeft geschetst : men zal het beleid wel met de lippen belijden, maar niet in werkelijkheid omzetten.

Voorts zal het verdrag worden uitgevoerd door een paritaire commissie samengesteld door en bestaande uit ambtelijke en niet-ambtelijke leden. De vraag rijst of deze commissie goed werk zal leveren. De bestaande commissie kreeg immers veel kritiek, ook van binnenuit. Ze werd niet ernstig genomen en bepaalde subcommissies, zoals die van sport, bestonden enkel op papier. Andere subcommissies, zoals die van gelijkwaardigheid van diploma's, hadden om hun eigen opheffing gevraagd. Is de nieuwe commissie niet hetzelfde lot beschoren ?

Teneinde meer duidelijkheid te creëren werd geopteerd voor het indienen van een resolutie betreffende de concrete invulling van het Cultureel Verdrag tussen Vlaanderen en Nederland, waarin een aantal duidelijke aanbevelingen zijn opgenomen. Een aantal hiervan zou ik graag even toelichten. Ten eerste moet de relatie van het Cultureel

Verdrag tot de Taalunie duidelijk worden bepaald. De Taalunie heeft precies afgebakende grenzen en houdt zich bezig met taal en letteren in de ruimste betekenis van het woord. Het verdrag betreft dus cultuur, onderwijs, enzovoort. Men moet opletten dat er geen overlappings gebeuren. Aangezien men niet heeft gekozen voor het inschuiven van het Taalunieverdrag in het Cultureel Verdrag, lijkt het me noodzakelijk de relatie tussen die twee duidelijk te bepalen. Bovendien is de VLD van mening dat de democratische controle moet worden uitgebreid tot het Cultureel Verdrag. Het lijkt me evident dat het instrumentarium van de Taalunie wordt aangewend om een efficiënte uitvoering van het Cultureel Verdrag mogelijk te maken.

Ten tweede wordt voor de uitvoering van het verdrag in geen enkele financiering voorzien, noch voor personeel, noch voor een secretariaat. Tijdens de besprekingen in de commissie verklaarde minister-president Van den Brande dat er honderd miljoen frank ter beschikking zou worden gesteld. Natuurlijk moet gepreciseerd worden hoe dat bedrag zal worden besteed.

Ten derde lijkt het me nuttig om op regelmatige tijdstippen een conferentie te organiseren om de uitvoering van het verdrag te evalueren en verdere aanbevelingen te formuleren.

Ten vierde moet de mogelijkheid worden onderzocht van de oprichting van een Nederlands-Vlaams huis in Brussel. Hoewel de financiële kant daarvan nog moet worden bestudeerd, staan wij nu reeds ten volle achter een dergelijk initiatief. We zullen deze resolutie dus heel enthousiast goedkeuren. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Vandenbussche heeft het woord.

De heer Michiel Vandenbussche (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, graag had ik eerst iets gezegd over de waarde van een resolutie. De minister-president heeft ons in de commissie al gezegd dat we de waarde van een resolutie correct moeten inschatten.

Hij merkte op dat de Vlaamse regering naar aanleiding van de bespreking van een resolutie slechts met de grootste omzichtigheid enige goed bedoelde maar vanzelfsprekend niet-bindende opinies kan uitbrengen, daar de politieke basisverantwoordelijkheid terzake bij het parlement ligt. Dat klinkt goed.

Minister-president Luc Van den Brande : Dat is ook goed.

De heer Michiel Vandenbussche : Dat is goed. Maar ik zal nu citeren wat u eraan toevoegde. De keerzijde is dat de Vlaamse regering door een resolutie slechts gebonden is bij wijze van een algemeen richtsnoer. Een resolutie verschaft immers geen voldoende basis om als grondslag voor specifiek executief handelen te dienen, laat staan voor juridische gevolgeving door de uitvoerende macht. Einde citaat.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, ik had dit graag horen bevestigen. Ik herinner me nog de discussie over de instapleeftijd voor kleuters, waarbij het ook ging over de waarde van een resolutie. Die moest worden beschouwd als een wettelijke opdracht aan de regering en zou even belangrijk zijn als een voorstel van decreet. Blijkbaar klopt dat dan toch niet ?

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, zonder te willen vervallen in een theoretisch debat over de democratische besluitvorming, kan ik enkel mijn verklaring in de commissie over onze algemene gedragslijn herhalen.

Als het parlement een resolutie behandelt, dan is de regering daarbij niet in dezelfde mate betrokken als bij het proces van decreetgeving. De uitvoeringsbasis van zowel een voorstel als van een ontwerp van decreet wordt gevormd door de bekrachtiging.

Bij besprekingen van resoluties in commissies of plenaire vergaderingen heb ik er steeds op gestaan dat de autonomie van het parlement ten volle tot uiting komt. Een resolutie is immers een richtsnoer en men kan daarbij niet tegelijk rechter en partij zijn, zoals wel nog gedeeltelijk het geval is bij het indienen van een ontwerp tot erover wordt gestemd.

Mijnheer Vandenbussche, er werd gepleit voor het vermijden van lippendienst. Mijs inziens kan dit Parlement er rustig van overtuigd zijn dat de centrale vraag hier niet is hoe met deze resolutie moet worden omgegaan. De regering en uw dienaar, verantwoordelijk voor het beleid, hebben zelf het initiatief genomen om misschien niet vierklauwens, maar toch heel snel een nieuw cultureel verdrag tot

stand te brengen. Nooit zouden er op 17 januari 1995 vijf verdragen met Nederland zijn afgesloten, als de regering niet in haar beleid had geloofd.

Als ik u was, mijnheer Vandenbussche, zou ik dit punt niet te theoretisch bekijken. Ik aanvaard overigens zeker niet de insinuatie – alhoewel ik niet beweer dat u die al hebt gegeven – dat de regering slechts lippendienst bewijst. Ze heeft op vijf domeinen een goede en hechte samenwerking bewerkstelligd en de culturele verwevenheid van ons taalgebied eer aangedaan. Het staat buiten kijf dat de regering de uitvoering van de resolutie ter harte zal nemen.

Laat ik het even vrijmoedig scherp stellen. Ik geef er de voorkeur aan dat u uw theoretische bespiegelingen achterwege laat. Wij hebben zelf hard gewerkt aan de voorbereiding van het Cultureel Verdrag met Nederland en zullen er zo snel en goed als menselijk mogelijk is, uitvoering aan geven. Mijnheer de voorzitter, ik kan u alvast verzekeren dat ik er geen probleem van maak om met de Nederlanders in één huis te wonen of zelfs op een eiland te verblijven.

De jongste jaren voeren we de volgende gezinspolitiek : we trekken altijd naar een Nederlands eiland op vakantie. Ik voel me daar heel goed. Ik denk echter niet dat de herinstelling van de 17 provincies op de agenda staat. Dat heb ik trouwens aan de heren Lubbers en Kok gezegd.

De voorzitter : De heer Vandenbussche heeft het woord.

De heer Michiel Vandenbussche : Mijnheer de minister-president, ik heb het woord lippendienst niet gebruikt. Deze korte gedachtewisseling is evenwel niet zonder belang. Het gaat niet direct over de concrete punten die in de resolutie staan, maar het gaat er wel om de waarde van de resolutie een beetje breder open te trekken. Het is nuttig dat het parlement en de regering daarover van gedachten wisselen. U hebt een aantal preciseringen gegeven, maar we moeten elkaar duidelijk begrijpen.

Ik wil een tweede algemene opmerking maken in verband met het verdrag zelf, vooraleer tot de resolutie te komen. Het verdrag kwam op 17 januari 1995, vooral door de bemoeienissen van de regering – en vooral vanuit Vlaamse hoek - tot stand. Ik breng daar alle hulde aan. Op 28 februari 1996 hebben we in dit Vlaams Parlement het verdrag goedgekeurd, maar slechts recentelijk werd het ook in het Nederlands parlement goedgekeurd.

Vandenbussche

Ik bewonder telkens opnieuw het optimisme van de heer Suykerbuyk, omdat hij aan de inhoud van die culturele samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland nieuwe impulsen geeft. Maar het moet worden gezegd dat het enthousiasme aan Nederlandse zijde niet van dezelfde aard is, al beaam ik wat de heer Suykerbuyk zegt, namelijk dat in het parlement en in een aantal actieve groepen in Nederland wel die werkzame bereidheid aanwezig is om een aantal van die concrete punten te realiseren.

Met betrekking tot de resolutie zelf wil ik nog een paar punten behandelen. De correlatie tussen het Taalunieverdrag en het intercultureel akkoord bestaat eigenlijk niet. Dit is een duidelijke keuze geweest. De resolutie wijst er terecht op dat een structurele samenwerking tot stand moet komen. Dit kan vanuit de werkzaamheden van het Cultureel Verdrag. Hopelijk kan vanuit een dynamisch secretariaat van het Cultureel Verdrag ook met de Taalunie worden gewerkt. De vorige voorzitter van het Vlaams Parlement heeft een aantal colloquia laten organiseren over de Nederlandse taal en haar internationale uitstraling. Eén van de conclusies van het laatste colloquium was een overheveling naar de Taalunie, die daar verder werk van moest maken. Tot onze spijt moeten we vaststellen dat daar tot hiertoe nog niks van in huis is gekomen.

De voorzitter : De heer Suykerbuyk heeft het woord.

De heer Herman Suykerbuyk : Het initiatief dat is genomen door toenmalig voorzitter Vanvelthoven, is overgenomen door de Taalunie. Zij heeft dat aanvaard en zij is op basis van paritaire verdeling van middelen nu aan de tweede fase bezig. De tweede fase heeft betrekking op het Caraïbisch gebied. De eerste fase was Indonesië, de derde fase zal Zuid-Afrika zijn en de vierde fase Frans-Vlaanderen. Er is dus wel degelijk een kalender, die wordt uitgevoerd.

De heer Michiel Vandenbussche : Dat verheugt mij.

Mijn tweede punt betreft de samenstelling van de commissie van het Culturele Verdrag. Ik denk dat er terecht in de resolutie en door de heer Suykerbuyk wordt gepleit om die gemengde commissie een zeer goede draagkracht te geven en daar niet alleen ambtenaren in op te nemen. Er is daarnet door de heer Platteau even kritiek geuit op de werkzaamheden van de verschillende subcommis-

sies. Ik pleit er dan ook heel sterk voor dat er een directe culturele basisdemocratie wordt gerealiseerd door in de samenstelling van die commissie de zogenaamde levende krachten aan bod te laten komen.

Ik wijs in dat verband ook op wat Luc Huyse in zijn laatste boek – De lange weg naar Neufchâteau – heeft opgemerkt. Hij zegt dat voor een staatsvorming talrijke ervaren juristen de overheid bijstaan, en voor het halen van de Maastrichtnorm talrijke economen. Er moet in de culturele sector en in de sector die de basis is voor de legitimiteit voor onze politieke actie ook op een meer systematische manier worden gewerkt met de deskundigen die er zijn. Hier heeft hij het over de mensen van het onderwijs en het sociaal-cultureel werk en de journalisten.

We hebben naar aanleiding van de Witte Mars een aantal zeer actieve burgers zien opstaan. Er is in de herfst van 1996 aangetoond dat scholen advocaten en rechters kunnen uitnodigen om over justitie te praten. Kranten en weekbladen leverden prima informatie over de werking van het gerecht. Het was een periode van intensieve burgerschapsvorming. Ik denk dat die commissie, met een dynamisch secretariaat, ernstig werk zal moeten leveren inzake een democratische samenlevingsopbouw. Wat is cultuur anders dan de basis van onze democratie ?

Mijn derde punt gaat over de positie van het Nederlands in Europa. Ik denk dat we na de Maastricht-conferentie inderdaad naar een conferentie van Amsterdam moeten waar onder Nederlands voorzitterschap de positie van het Nederlands wordt gebetonneerd. De talenregeling moet daar dan ook worden gebetonneerd. Er moet ook een nieuwe impuls komen voor het Comité van de Regio's opdat daar werk van kan worden gemaakt in een breder verband.

De algemene conferentie voor de samenwerking is mijn vierde punt. Dit sluit aan bij mijn tweede punt over de samenstelling van de gemengde commissie. Jozef Deleu heeft het voorstel gedaan om op regelmatige tijdstippen – om de twee jaar – de draagkracht van dat cultureel akkoord te toetsen aan wat in zowel de Nederlandse als de Belgische samenleving gebeurt. Een bijzondere evaluatieconferentie kan zeer nuttig zijn en dynamiek aan dit project geven.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, ik sluit af met volledig te onderschrijven wat de heer Suykerbuyk en – tot mijn vreugde – ook

Vandenbussche

de VLD hebben gesteld over het Nederlands-Vlaams huis in Brussel. Ik ga de argumenten niet meer herhalen. We hebben nog een nieuwe bespreking gehad in de commissie over de voorstellen die op de tafel liggen.

Zo'n resolutie mag geen vrijblijvend iets zijn. Ik wil nogmaals onderstrepen dat in het parlement een zeer grote consensus bestaat om dit effectief te realiseren. De inhoud is gedeeltelijk al goed geschetst. In de commissie is afgesproken dat we wellicht in een afzonderlijke resolutie, naar aanleiding van de concrete besprekingen die we al hebben gehad, het project beter kunnen omlijnen. We hopen dan echt en zijn er ook van overtuigd dat de regering een zeer dynamische rol zal spelen in de realisatie hiervan op korte termijn. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte collega's, ik zal me beperken tot enkele opmerkingen.

Het Vlaams Blok zal dit voorstel van resolutie goedkeuren. We zijn ervan overtuigd dat er na de goedkeuring van het Cultureel Verdrag, in de beide parlementen, definitief werk moet worden gemaakt van de invulling ervan. Dit is voor ons niet zomaar een cultureel verdrag, maar wel een verbintenis met een gemeenschap waarmee we bijzondere cultuurhistorische banden hebben. We moeten samen met deze gemeenschap ijveren voor onze taalkundige en culturele overleving in een Europa dat zich steeds meer bevoegdheden toe-eigent.

Het is onze hoop dat deze toenadering zich op termijn ook op andere vlakken zal voltrekken en dat wij naast de Taalunie, het Cultureel Verdrag en de waterverdragen, ook op andere vlakken systematisch zullen samenwerken. Zo kunnen we vermijden dat projecten zoals de peperdure Betuwelijn – terwijl er een IJzeren Rijn ligt te wachten – tot stand komen zonder samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland. Ik geef echter toe dat de beperktheid van onze bevoegdheden remmend werkt.

Wat de optie om het cultureel verdrag niet in te schrijven in de Taaluniestructuren betreft, begrijp ik het formele argument : men moet daar inderdaad voorzichtig mee zijn. In de praktijk bestaat er

immers geen parlementair zeggenschap meer over het Taalunieverdrag. Een pragmatische koppeling moet echter mogelijk zijn.

Ik ben het wel niet eens met het inhoudelijk tegenargument van de minister-president. Hij ontkent de onmiskenbare eenheid van taal en cultuur. Hij legt de nadruk op een aantal markante cultuurverschillen, waardoor het niet aangewezen zou zijn om de cultuurpolitiek te delegeren en in gemeenschap te brengen tussen noord en zuid. Ik moet toegeven dat die cultuurverschillen bestaan, bijvoorbeeld tussen Randstad Holland en Vlaanderen en tussen Friesland en Vlaanderen. Het is echter verkeerd om die culturele verschillen alleen boven en onder de huidige landsgrens te situeren. Men kan die oefening ook maken binnen Vlaanderen, tussen bijvoorbeeld Limburg en West-Vlaanderen. Wij zijn dan ook te vinden voor de in de commissie gemaakte suggestie om bijzondere aandacht te besteden – maar niet uitsluitend – aan heel wat pragmatische grensoverschrijdende samenwerkingsmogelijkheden tussen de zowat één op tien Vlaamse gemeenten die ergens op de grens met Nederland liggen, en de gemeenten aan de andere kant van de grens.

Net als de heer Suykerbuyk wil ik nog even wijzen op het belang dat we hechten aan de bescherming van onze identiteit en onze taal in Europa. Die taalverscheidenheid mag voor Europa en voor de Europese Unie dan wel directe en niet onaanzienlijke meerkosten met zich meebrengen, ze vertegenwoordigt ook een enorme en onvervangbare culturele rijkdom. De dreiging dat het Nederlands een tweederangsrol krijgt in de Europese instellingen blijft latent aanwezig. Ook al kunnen we een toenemende gevoeligheid hiervoor waarnemen bij de Nederlanders, toch moeten we uitermate waakzaam blijven. We moeten de Nederlanders ook tot meer dynamisme bewegen. Onlangs is immers nog gebleken dat die taal- en culturele rijkdom iets is waar nog niet alle Nederlanders van overtuigd zijn.

Naar aanleiding van de conferentie van de Nederlandse Unie, die in juni van dit jaar plaatsvindt in Amsterdam, heeft de Nederlandse regering een boekje uitgegeven in drie talen. In het Nederlands uiteraard, in het Engels en in het Frans. Men wekt daarmee de indruk dat er in Europa slechts twee officiële talen zijn. Hoe wil men in godsnaam respect oproepen voor het Nederlands als de Nederlanders zelf niet eens respect opbrengen voor de andere Europese talen ? Op die manier kan men redeneringen als die van de PRL-FDF onlangs in de Senaat, dat het aantal werktalen bin-

Van Nieuwenhuysen

nen de Europese Unie moet worden gereduceerd, niet de kop indrukken.

Dat de minister-president er bij zijn collega op aan dringt om onder het Nederlands voorzitterschap ook daadwerkelijk het Nederlands te gebruiken in de vergaderingen van de Europese Unie, is een prijzenswaardig initiatief. We hebben de minister-president er reeds voor gefeliciteerd. We moeten hier vanuit Vlaanderen op blijven hameren. Het lijkt soms misschien op gevit, maar de Belgische ervaringen hebben ons geleerd dat dit nodig is.

Het Vlaams-Nederlands huis in Brussel ten slotte kan inzake de verdediging van het Nederlands in de EU een belangrijke functie vervullen. De gedachtewisseling die we hierover in een afzonderlijke commissievergadering hebben gehad, heeft aangetoond dat het Vlaams Parlement onverminderd voorstander is van een dergelijk initiatief. De Vlaamse regering is minder enthousiast en wijst hiervoor met de vinger naar de Nederlandse regering, die weigerachtig zou staan tegenover zo een initiatief. Die weigerachtige houding lijkt me niet zo zeer ingegeven door budgettaire overwegingen, maar wel door de vrees om verwickeld te raken in Brusselse taaltoestanden. Daarom is er wel degelijk nog een taak weggelegd voor de minister-president om de Nederlanders alsnog over de streep te trekken. Misschien kan de suggestie van de heer Suykerbuyk om het secretariaat van het Cultureel Verdrag in Brussel te vestigen en dat te koppelen aan een Vlaams-Nederlands huis, de Nederlanders mee overtuigen.

Het Vlaams Blok hoopt dat het Cultureel Verdrag geen stuk papier blijft, maar het beginpunt mag zijn voor een samenwerking tussen noord en zuid die tastbaar en zichtbaar is voor de bevolking. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer Paul Van Grembergen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, dames en heren, ik sluit me in grote mate aan bij de woorden van de heer Suykerbuyk, bij het verslag en bij de meeste beschouwingen van mijn collega's. Vermits het om de concrete invulling van het Cultureel Verdrag gaat, wil ik twee zaken concreet naar voren brengen.

Eerst kom ik even terug op de discussie over de resolutie. Een resolutie is geen decreet. Als een

parlement iets oplegt, dan neemt het een initiatief tot een decreet en niet tot een resolutie. Mijns inziens is een resolutie een bezorgdheid die het parlement formuleert en overbrengt aan de uitvoerende macht. De uitvoerende macht kan daar rekening mee houden. Als ze er geen rekening mee houdt, ontstaat er een politiek incident. Daar moet het parlement dan maar de gevolgen uit trekken en er formeel vorm aan geven. Een resolutie heeft uiteraard een zekere kracht. Die kracht vergroot als ze met unanimititeit wordt aangenomen. Mocht een in unanimititeit gestemde resolutie zomaar achteloos worden opzij gelegd, dan zou er een zwaar incident ontstaan. Dit kan dus ook niet. Dat is de context waarin ik dit wil plaatsen.

Laat ik het even hebben over twee concrete gegevens. Wij beschikken op dit ogenblik over twee instrumenten die in belangrijke mate een cultureel akkoord invulling kunnen geven. Enerzijds is er de BRTN, straks de VRT, en anderzijds een aantal gemeenten die aan de grens liggen en waar op het terrein al heel wat gebeurt.

Ik wil het eerst even hebben over de BRTN. Ik erger me voortdurend, elke dag meer en meer, aan het feit dat de BRTN zich in zijn berichtgeving hoofdzakelijk beperkt tot Vlaanderen, op politiek, sociaal, cultureel en economisch vlak. Slechts bij incidenten zoals de varkenspest werkt men grensoverschrijdend. Dit werkt heel verschralend voor het beeld dat wij van de Nederlanden hebben. Ook het wereldbeeld wordt erg verschaald. Ik vraag me af of we daar niet eens ten gronde over moeten nadenken als we straks over het maxidecreet gaan praten.

De voorzitter : De heer Van Wallendael heeft het woord.

De heer Tuur Van Wallendael : Ik neem aan dat u die boude uitspraak kunt staven in minuten en seconden ?

De heer Paul Van Grembergen : Elke dag stel ik vast dat men incidenteel en accidenteel bericht over de cultuur in het Nederlands taalgebied.

Ik heb het dan over cultuur in de brede zin van het woord. Het gaat niet alleen over cultuur die gelijkgesteld wordt met kunst, maar over cultuur als het geheel van politieke, sociologische en economische gedragingen, cultuur als de leefwereld waarin we ons bevinden. De BRTN geeft daar naar mijn smaak onvoldoende invulling aan. Ik wil best aannemen dat personeelsgebrek en een tekort aan

Van Grembergen

middelen mee aan de basis daarvan liggen. Maar ik zeg u dat dit niet gebeurt.

De heer Tuur Van Wallendael : U kunt het dus niet bewijzen in minuten en seconden. Ik zou u ook willen vragen of er hier wederkerigheid moet zijn.

De heer Paul Van Grembergen : Ik vind van niet. Mocht er wederkerigheid zijn, dan zou dat optimaal zijn. Dit kan een basis vormen voor discussie tussen Nederland en Vlaanderen en tussen Nederland en Wallonië, want wat ik zeg is ook van toepassing op Wallonië. Het gebrek aan informatie in de media situeert zich vooral op dat vlak.

De voorzitter : De heer Suykerbuyk heeft het woord.

De heer Herman Suykerbuyk : Mijnheer de voorzitter, ik vraag me af wat de heer Van Wallendael bedoelt met wederkerigheid. In Nederland is de belangstelling voor België en voor Vlaanderen uiterst gering. Op Europees vlak wordt Nederland vergeleken met Engeland, Duitsland of Frankrijk, maar nooit met België. Indien dit wordt bedoeld met wederkerigheid, ben ik het hiermee eens.

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer Paul Van Grembergen : In Nederland is er inderdaad nalatigheid, vooral op het vlak van de berichtgeving. De journalisten halen de informatie vaak uit Franstalige bronnen. Dit behoort echter niet tot onze verantwoordelijkheid. Ik hoop evenwel dat dit op een bepaald ogenblik ter sprake zal komen, bijvoorbeeld in Beneluxverband. Voor bewijsmateriaal kan ik me alleen tot de BRTN wenden. Ik kan me niet voorstellen dat men in Frankrijk of in Duitsland de burgers op dezelfde manier zou informeren. In dit geval gaat het om een beperkt gebied dat ongeveer tweehonderd kilometer rond Antwerpen beslaat. De BRTN kan op cultureel vlak een efficiënt instrument zijn.

Het tweede belangrijke instrument dat gestalte moet krijgen, is dat van de aan elkaar grenzende gemeenten. Op dit vlak bestaan er initiatieven, maar ze zijn niet gebundeld of gedirigeerd. Ik bedoel niet dat er opnieuw een centralistische greep moet komen, maar achter de initiatieven moet een zekere visie schuilgaan. Bepaalde gemeenten zouden het culturele verdrag zelf de facto op het terrein kunnen invullen. In dit verband kan ik voorbeelden aanhalen van benaderingen

door de OCMW's en door culturele kringen. In dit concrete geval zijn dit evenwel geen goede instrumenten. Terzake is meer duidelijkheid nodig. We mogen ons niet beperken tot theoretische beschouwingen. Door invulling te geven aan het grensoverschrijdend cultureel gedrag, kunnen we bouwen aan een beter Europa. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Verrijken heeft het woord.

De heer Emiel Verrijken (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik stel vast dat de minister-president herstellend is betreffende zijn uitspraak, die hij zeker al betreurt, over één taal en twee culturen. Wij voelen duidelijk uw toenaderingspogingen die we met open armen zullen aanvaarden. Er is altijd vergiffenis voor een zondaar.

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, met uw toestemming wil ik even zeggen dat ik nooit ziek ben geweest op het vlak van het ene taalgebied en de twee verwante culturen. Ik heb louter herhaald wat ik vroeger al gezegd heb. U bent wel een gedachtelezer maar u transponeert niet uw gedachten naar die van een ander. Ik moet u ontgoochelen. Ik blijf bij één taalgebied. We zijn wel een gezamenlijk cultuurgebied met schakeringen. De Nederlanders voelen dat ook zo aan. Dat wordt me dagelijks bevestigd. Er is geen evolutie in mijn gedachten, in de zin die u aanhaalt.

De heer Emiel Verrijken : Ik zie het optimistischer in dan u. (*Gelach*)

Ik voel een begin van een grote, weidse wijsheid die we van u mogen verwachten. We weten natuurlijk wat u bedoelt. In zekere zin hebt u gelijk. U kent de Nederlandse cultuur zoals die bestaan heeft tot 1585 in de politieke werkelijkheid. U kent, zo goed als wij allemaal, de bronnen van de verdeeldheid.

Er is toch niets gekker dan die grens door Vlaanderen. Zeeuws-Vlaanderen is ook Vlaanderen. De grens door Brabant is nog gekker en de grens door Limburg is de gekste. U weet dat dit louter door militaire feiten komt. U zegt dat we dit moeten betreuren. Wie heeft die grens geschapen? Dat zijn verdorie de Vlaamse calvinisten. Nu, drie of vier eeuwen later, zien we dat het grootste deel van de Vlaamse calvinisten naar Nederland is gevlucht. Ze hadden allemaal moeten vluchten. Zo zouden de Hollanders, ik gebruik bewust het woord Hollanders, en de Friezen zich teruggetrokken hebben achter de grote rivieren waar de Spanjaarden hen toch niet konden overwinnen.

Verrijken

De tragische scheiding van noord en zuid duidt op het feit dat de Vlaamse calvinisten, de watergeuzen en slijkgeuzen van Antwerpen en Gent weerstand hebben kunnen bieden. Er waren niet zo veel Hollanders in Sluis, Hulst en Bergen-op-Zoom die dat konden. De grens die we nu ondergaan, was beter getrokken aan de grote rivieren. Zo was er een machtiger Vlaanderen ontstaan. Als een lucidere Belgische politiek unitair was gebleven dan zou het duidelijk zijn wat tien miljoen Vlamingen te zeggen kunnen hebben tegen drie miljoen Walen. Die scheiding is een louter politiek feit. Dat weet u ook. Ik wil dat even onderstrepen.

Ik wil dat op één lijn zetten met een feit dat me zo gefraspeerd heeft omdat het in het rauwe vlees van de twintigste eeuw heeft gesneden. Amper vijftien jaar geleden was er de heer Honecker. Een man die aanbeden werd door de Belgische DDR-vriendschapsvereniging. Die heeft inderdaad bestaan. Denk nu niet dat die vereniging alleen door communisten werd bevolkt. Er is zelfs nooit een communistische voorzitter geweest. De delirante bezoekers kregen te horen, van de heer Honecker zelf, dat de Duitse taal, ten gevolge van de vordering van het socialisme niets meer te maken had met de taal van de Bondsrepubliek, het kapitalisme. De diepe begrippen in het socialistische Duitsland – vrijheid, volk en arbeid – kwamen niet meer overeen met de, door een zekere Goethe, gehuldigde taal van het kapitalistische West-Duitsland.

Dat is een enorme karikatuur, zoals het hele radicaal-socialisme in het Oostblok. Dat is echter wel een les voor ons. Wij zijn gedurende vierhonderd jaar gescheiden geweest. Toch blijft er, dankzij het militante karakter van de Vlamingen, een taalgemeenschap bestaan en dus ook een cultuurgemeenschap.

Door het radicale onderscheid in Duitsland tussen socialisme en het zogenaamde kapitalisme, wat eigenlijk vrijmarkteconomie was, dacht de heer Honecker na minder dan dertig jaar al dat er geen cultuurgemeenschap meer was. Dat vond hij na dertig jaar. We kunnen dan alleen maar bewondering hebben voor de Nederlandse stam in zijn geheel, omdat wij na vierhonderd jaar feitelijke scheiding nog niet zover zijn. In de negentiende eeuw mocht het Nederlands zelfs niet meer worden gesproken in de scholen in Vlaanderen. Welke weg hebben we niet afgelegd ?

Ik weet dat ik uw begrip meedraag. Ik wil hier wijzen op de grote culturele eenheid in al haar nuances, zoals de heer Van Nieuwenhuysen heeft uiteengezet. De Friezen leven niet alleen in Friesland want Friesland reikt tot Sylt. Tot Denemarken spreekt men Fries. Het is allemaal niet zo eenvoudig. In Europa is het gelukkig niet eenvoudig. Al die schakeringen van onze cultuur maken uiteindelijk het grote Europese avontuur uit.

Laten we met de beide voeten op de grond blijven. Ik wil het hebben over enkele concrete punten, die ons zo na aan het hart liggen. Er moet een Groot-Nederlands toneel komen. In vakkringen kunnen we terzake al rekenen op sympathie in het noorden. Bij het Vlaamse toneel zijn er wat problemen, maar daarover zal ik niet uitweiden. De KNS is niet meer wat hij is geweest, namelijk het eerste Nederlandse toneelhuis in het zuiden.

Er zou werkelijk een elitetheater moeten worden uitgebouwd, in Antwerpen en in Amsterdam. Het mag ook in Den Haag en Brussel zijn. Het kan zich spiegelen aan de Comédie Française of aan het Burgtheater in Wenen, dat buiten Duitsland het toonaangevende toneel is van het Duitse taalgebied. Er moet een Groot-Nederlands, elitair toneel komen voor klassieke en moderne stukken op niveau, een toneel dat het noorden en zuiden duidelijk verbindt. In Nederlandse vakkringen is daar sympathie voor.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, de Nederlanden waren op het gebied van de picturale kunsten eigenlijk de eerste marktleider van de wereld. Welnu, op dat vlak is er nog nooit een grensoverschrijdende tentoonstelling geweest van Nederlandse kunst. Ik heb het niet alleen over oude meesters :denk bijvoorbeeld aan Cobra, dat na de oorlog een Belgisch-Nederlands-Deens initiatief was. Organiseer gewoon eens een tentoonstelling van Cobra in Amsterdam en in Vlaanderen.

Er is in de Nederlanden nog nooit een tentoonstelling gehouden over die grote picturale traditie van de zestiende-zeventiende eeuw. Het is ongelooflijk dat dit nog nooit is gebeurd. We weten dat door die verschrikkelijke godsdienstoorlogen de elite van de Vlaamse schildersschool bijna zonder uitzondering naar het noorden is gevlucht. Door een mirakel is Rubens ten gevolge van de godsdienstoorlogen geboren in Siegen en daarna teruggekomen naar Antwerpen. Hij had evengoed naar Amsterdam kunnen trekken. Dan hadden we de grootste verteller aller tijden calvinist zien worden. Dat zou eigenlijk een interessant experiment zijn geweest.

Verrijken

Dan hadden we een Rubens leren kennen zonder al die katholieke engeltjes, een beetje in het genre van Rembrandt.

Hoe dan ook, het is een uitzondering. Roeland Savery uit Kortrijk is de grootste bloemenschilder van het noorden geworden. Adriaan Brouwer uit Oudenaarde heeft al die genreschilders van het noorden de les gelezen. De grootste portretschilder van Vlaanderen, Frans Hals uit Antwerpen, is in Haarlem een Noord-Nederlander geworden. Ik kan zo nog verder gaan maar ik wil me onthouden van alle pedanterie.

We zouden een grote tentoonstelling moeten houden over de deemstering van het zuiden op picturaal gebied, ten gevolge van de godsdienstoorlogen, en het glore van de Hollandse schilderkunst in de zeventiende eeuw, de Gouden Eeuw. Die bloei kon er enkel komen door de Vlaamse know-how. Er bestaat overigens een prachtig boek van de heer Jan Briels over de enorme Vlaamse invloed op de Noord-Nederlandse schilderkunst.

Op het vlak van televisie moeten we ook wat concreter worden. Ik wijs op het feit dat de Frans-Duitse verzoening – hét feit van deze eeuw – heel concreet wordt behandeld in een programma op de zender Arte. Zoveel geld kost dat niet. Ik heb me daarover ingelicht.

Zoals u weet, is Arte een Frans-Duitse cultuurzender met veel reportages, oude films, muziek, opera's, enzovoort. Zo een zender zou ook in het Nederlands mogelijk moeten zijn. Ik denk dan niet onmiddellijk aan een dagvullende programmering. Daarvoor is het mogelijke publiek iets te klein in vergelijking met dat van Arte. Er zijn immers 150 miljoen Fransen en Duitsers, en slechts 20 miljoen Nederlandstaligen. Toch moet het mogelijk zijn om iets gelijkaardigs te realiseren. Hier dient zich een uitgelezen mogelijkheid aan voor noord en zuid om nauw samen te werken.

Nog een ander project ligt ons na aan het hart. Het Nederlandse otterproject is momenteel het beste Europese natuurbeschermingsproject. Het heeft zelfs een wereldprijs gekregen. Die otters zijn in feite echte ecologen. In Vlaanderen zijn er momenteel nog zes. Op dit ogenblik is het paartijd. Ik hou u op de hoogte van de resultaten. *(Gelach)*

In Nederland zijn er honderden.

De voorzitter : Mijnheer Verrijken, ook in Vlaanderen is er een otterproject. Er zijn trouwens ook meer dan zes otters in Vlaanderen.

De heer Emiel Verrijken : Mijnheer de voorzitter, ik hoop dat u mij op de hoogte blijft houden. *(Gelach)*

Ik wil maar zeggen dat het Nederlandse otterproject concreet naar Vlaanderen zou kunnen worden uitgebreid.

Er is nog een ander project. De Betuwelijn kost maar liefst 180 miljard frank. Waarom is ze zo duur ? Dit is een gevolg van een aantal ecologische doelstellingen. De volledige Hoge Veluwe wordt ondertunneld, onder meer om de oerrunderen te beschermen, die opnieuw in dat gebied worden vrijgelaten. In Nederland is men erin geslaagd om de bloedlijn van de oerrunderen terug te vinden. Tot de tijd van Rubens schilderde men nog deze oerrunderen. Waarom kan men dit project niet doortrekken naar het noorden van Limburg ? Ook hier hebben Vlaanderen en Nederland de kans om samen te werken aan de bescherming van de natuur.

Ik wil het ook nog even hebben over het Vlaams-Nederlands Huis in Brussel. Momenteel wordt er in de goede richting gewerkt. Waarom is echter nog zo weinig concreet uitgewerkt ? In de Nederlandse politiek neemt men een zeer aarzelende houding aan in het erkennen van Vlaanderen als autonome entiteit. Dankzij minister-president Van den Brande is er wel een kentering. Vroeger sprak men op de Nederlandse televisie alleen over België; nu soms ook al over Vlaanderen. Ik heb soms de indruk dat men in Nederland terzake nogal terughoudend is omdat men bang is de goede relaties tussen het Nederlandse en het Belgische koningshuis te verstoren. Men denkt misschien dat de term Nederlandse aanwezigheid in Brussel nogal brutaal klinkt, en aan de tijd van Willem van Oranje herinnert.

Toch is er een goedkope, maar degelijke oplossing. De Vlaamse Gemeenschap financiert momenteel de restauratie van het Errera-huis. Mijnheer de minister-president, daar moet toch ook plaats kunnen worden gemaakt voor de Groot-Nederlandse gedachte ? Dit huis is op een unieke plaats gelegen : vlak tegenover de Warande. Daar hebben door de Franse koning betaalde agenten, op een kunstmatige wijze de Belgische muiterij in gang gestoken.

Verrijken

Zo zou ook Nederland uitzicht hebben op het koninklijk paleis, gebouwd door Willem, koning der Nederlanden. Uiteindelijk zal daar misschien de toekomstige president van Vlaanderen residenten. Mijnheer de minister-president, ik wens u dit van harte toe. (*Gelach*)

De heer Van Peel is hier vandaag niet aanwezig. Ik vraag me af welke activiteiten hem daarvan hebben weerhouden. Ik had hem nochtans willen spreken over zijn voorkeur om met Marokkanen op een eiland te gaan zitten. Voor mij is dat prima; hij mag gaan zitten waar hij wil. Hij zal er misschien niet komen, want zoals u weet, is hij er vorig jaar op de zuiderse zeeën nooit geraakt. U weet ook dat de Antwerpse humor de ontwikkelingen van dichtbij volgt. In de Antwerpse volkscafés doen al verhalen de ronde over de heer Van Peel, die zich op een eiland met twee Marokkanen bevindt. Ik zal, gezien het hoge niveau van onze werkzaamheden, u de rest van dit verhaal besparen. Het is immers nogal grof.

Hoe dan ook vind ik dat we van zo'n uitspraak afstand moeten nemen. Waarom vond de heer Van Peel het nodig om dat interview aan Le Peuple toe te staan? Het gaat om een achtenswaardig persorgaan van de groep-Dassault. Het gaat om een degelijk product, zoals trouwens alle producten van die firma. Dat moeten we tenminste hopen voor de piloten die met die toestellen moeten vliegen. De uitspraak van de heer Van Peel is volkomen fout. U hebt met de zin voor humor, die u siert, er reeds enige afstand van genomen, maar ik vind dat die uitspraak van de voorzitter van de grootste partij van Vlaanderen een verklaring van de minister-president vereist. Men moet die verklaring voor zijn rekening laten.

Ik vind ook dat zo'n verklaring de Vlaams-Nederlandse culturele samenwerking concrete vorm zou geven. Het ergste wat er op politiek vlak kan gebeuren, is het maken van vergissingen. De heer Van Peel heeft geen fout gemaakt; hij heeft een vergissing begaan. Wat volgt, behoort misschien tot zijn doelstellingen op langere termijn, maar ik acht het bijvoorbeeld niet mogelijk dat hij met de heer Kok onderhandelingen over enige toenadering zou kunnen beginnen. Hij zou dat misschien wel met de minister-president van Marokko kunnen. Daarnaast blijkt trouwens zijn voorkeur uit te gaan. Mijns inziens heeft hij echter zijn persoonlijke opmars naar het minister-presidentschap met zulke uitspraken versperd. Ik zou het dus bijzonder appreciëren als u vanuit uw functie, die we erg waarderen en

eerbiedigen, in een of andere vorm zelf excuses zou willen aanbieden voor die uitspraak. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer Paul Van Grembergen : Wat het incident Van Peel betreft, wil ik enkel zeggen dat er grote schade is aangericht. Dat is op psychologisch, maar ook op praktisch politiek vlak het geval. Ik vind die uitspraak een schande – zowel ten aanzien van de Nederlanders, als ten aanzien van de Marokkanen.

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, waarde collega's, ik deel de mening van de heer Van Grembergen over de waarde en de impact van een resolutie. Een met unanimitieit goedgekeurde resolutie wordt meer dan een richtsnoer voor handelen. Als het niet om een unaniem goedgekeurde resolutie gaat, blijft zo'n resolutie, in algemene zin, een richtsnoer voor het politieke handelen en de besluitvorming van de uitvoerende macht. Ik wil hier het volgende zeggen. Veel is gezegd; meer moet worden gedaan. Dat is wat ik naar aanleiding van de inwerkingtreding van dit verdrag belangrijk vind.

Dit verdrag vloeit voort uit een van de verworvenheden van de staatshervorming van 1993. Het noorden heeft zijn tijd genomen om de formele procedure af te ronden. Op 27 januari jongstleden heb ik de notificatie van de goedkeuringsprocedure in Nederland ontvangen.

Het verdrag zal in werking treden per 1 maart van dit jaar, dus de tweede maand na datum van notificatie. We zullen de handen in mekaar slaan en heel snel de gemengde commissie in werking stellen. De eerste bijeenkomst van de gemengde commissie zal plaatshebben in Nederland. Het kan natuurlijk niet altijd Antwerpen zijn, ofschoon we dat wel zouden willen. Wat de uitvoering van het verdrag betreft, ga ik akkoord met de zeven punten uit de resolutie. We hebben ermee ingestemd dat het veld nauwer bij de uitvoering zou worden betrokken dan vroeger. Een ambtelijke gemengde commissie is goed, maar toch is het te betreuren dat we de dingen niet ruimer opvatten en dat we op het terrein nog niet veel gemeenschappelijke evenementen hebben opgezet. Ook dit is echter relatief, want naar verluidt zouden de Duitsers helemaal weg zijn van de hedendaagse Nederlandse architectuur. Ik durf eerlijk te zeggen dat daar ook aartslelijke gedroch-

Van den Brande

ten te vinden zijn. Veel Nederlandse steden dienen ons zeker niet tot voorbeeld, hoewel ik moet zeggen dat grenzen hoe langer hoe betrekkelijker worden, vooral die tussen noord en zuid. Ik spreek dan niet over staatkundige factoren, maar over mobiliteit, leefmilieu, bestuurlijk handelen, ruimtelijke ordening enzovoort. We zijn stilaan bezig een gemeenschappelijk kerngebied te ontwikkelen binnen Europa. Dit wordt met de dag duidelijker. Een bevoorrechte samenwerking met Nederland ligt des te meer voor de hand aangezien we gebruikers zijn van dezelfde taal, en bijgevolg eigenaars van een gelijkaardige cultuur of identiteit. Op staatkundig vlak zijn Vlaanderen en Nederland wat ontkoppeld, maar op alle andere vlakken staan we sedert eeuwen onder mekaars invloed. Er zijn mijns inziens redenen te over om samen met Nederland projecten uit te werken.

Na de aanzet door bepaalde voorstellen van het ANC hebben we hierover langdurig van gedachten kunnen wisselen. De ideeën hieromtrent zijn nu tot volledige rijpheid gekomen. Ik heb de oproep niet geïnterpreteerd als : metselaars en bouwmeesters aller landen, verenig u om in Brussel een groot paleis neer te poten. Dat is niet de boodschap. Wel heb ik begrepen dat we een zinvol steunpunt moeten neerzetten.

Zoals de heren Suykerbuyk, Vandenbussche en anderen terecht hebben beklemdoond, dienen taal en cultuur centraal te staan en mikken we niet op een gemeenschappelijk lobbycentrum. We zouden niet alleen worden voorbijgelopen door de 3.000 reeds in Brussel aanwezige lobbyisten, maar ik trek ook het praktisch nut in twijfel. De idee om het secretariaat van het verdrag in Brussel te vestigen is wel goed. Ik was overigens gelukkig met het amendement dat terzake in de commissie werd aangenomen. Zowel omwille van de parlementaire controle als uit zorg voor het democratisch draagvlak, is het goed dat dit cultureel verdrag geen onderdeel wordt van het Taalunieoverdrag.

Ik kan niet voldoende beklemtone dat het Taalunieoverdrag een supranationaal verdrag is, dat bevoegdheid delegeert van de wetgevende naar de uitvoerende macht en van de respectieve regeringen naar vier bevoegde ministers. Ik durf hier niet beweren dat zonder deze delegatiebevoegdheid de hervorming van onze spelling beter zou zijn geweest. Ik verlaat me op de combinatie van de mondelinge spelling van minister Van den Bossche en de schriftelijke spelling van minister Martens.

Maar het is een illusie te denken dat het Cultureel Verdrag een goede democratische invulling en uitwerking zou kennen als onderdeel van het Taalunieoverdrag.

De bepalingen van de resolutie en van het verdrag geven de goede weg aan. De parlementaire verslaggeving en het feit dat het veld bij de uitwerking wordt betrokken, zijn waarborgen voor de democratische invulling. We zullen er hard aan werken, al moeten we ook niet in extremen vervallen en dagelijks met de Nederlanders aan tafel zitten.

De regering draagt geen verantwoordelijkheid voor de opinies van sommige partijverantwoordelijken. Ik zeg dit niet in de kantlijn, maar vind het belangrijk. Geen mens in Vlaanderen – of toch nauwelijks iemand – streeft de staatkundige vereniging met Nederland na. Dat neemt echter niet weg dat ons verwantschap de mogelijkheid biedt om heel wat inhoudelijke gemeenschappelijke initiatieven te nemen. Ik hoop dat samen met het Vlaams Parlement te kunnen realiseren.

Of de tekst van de resolutie nu al dan niet letterlijk zal worden uitgevoerd, u kunt ervan op aan dat ik met grote overtuiging aan de uitvoering zal werken. *(Applaus)*

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de minister-president, ik ben blij om dit te horen. Als zich in het kader van de culturele samenwerking een dynamiek ontwikkelt, bijvoorbeeld op het onderwijsvlak, dan is het de taak van de Vlaamse regering om die te ondersteunen. In de toespraken werd er verwezen naar de schroom en terughoudendheid die we soms bij de Nederlanders ontmoeten. De dynamiek om tot één Limburgse universiteit te komen, wordt vanuit Nederland sterk gesteund, maar stuit op schroom en terughoudendheid van de Vlaamse regering.

Nochtans is bij de twee universiteiten die er werk van willen maken, een dynamiek, een intense samenwerking en een overtuiging terug te vinden. Natuurlijk kan het huis in Brussel een mooie concretisering zijn van een verdrag. Het oprichten van een gemeenschappelijke Limburgse universiteit zou echter, als mooi voorbeeld van daadwerkelijke culturele en onderwijskundige samenwerking, op termijn een veel grotere uitstraling hebben.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? *(Neen)*

Voorzitter

De bespreking is gesloten.

We zullen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van mevrouw Nelly Maes c.s. betreffende het geweld en de repressie in Baskenland
– 409 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 3

Bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van mevrouw Maes c.s. betreffende het geweld en de repressie in Baskenland dat luidt als volgt :

Het Vlaams Parlement,

- overwegende dat de politieke, sociale en culturele onderdrukking van de Baskische bevolking tijdens het autoritaire Franco-regime heeft geleid tot een gewapende bevrijdingsstrijd ;
- overwegende dat er ook na het verdwijnen van het Franco-regime fysiek geweld werd gebruikt in Baskenland zowel door de Spaansgezinde Grupos Antiterroristas de Liberacion (GAL) als door de Baskische Euskadi Ta Askatasuna (ETA) ;
- gelet op de zware menselijke tol, veroorzaakt door het voortdurende ETA-geweld en de harde repressie door de Spaanse autoriteiten ;
- bezorgd over herhaalde klachten aangaande de mishandeling van Baskische verdachten en gevangenen (Amnesty International, Amnesty International jaarboek 1995, Amsterdam, 1996 ; European Committee for the prevention of torture and inhuman or degrading treatment or punishment, Reports to the Spanish Government on the visits to Spain carried out by the European CPT from 1 to 12 april 1991, 10 to 22 april 1994 and 10 to 14 june 1994, Straatsburg, 5 maart 1996 ; GUREAK en SENIDEAK, La dispersion des prisonniers politiques basques, Violation de leurs droit, augustus 1996 ; Torturaren Aurkako Taldea, Rapport Annuel 1994, Bilbao, 1995) ;

- bezorgd over recente berichten dat de Spaanse geheime dienst CESID verdovende middelen, bestemd voor de ondervraging van een Baskische verdachte, getest heeft op drie bedelaars van wie één het experiment niet overleefde (El Mundo, 18 september 1996) ;
- bezorgd over de weigering om Spaanse rechters die onderzoek verrichten naar de Grupos Antiterroristas de Liberacion (GAL) relevante documenten van de geheime dienst CESID te laten inkijken ;
- bezorgd over een mogelijke escalatie van het geweld in Baskenland ;
- overwegende dat een politieke dialoog met respect voor het democratische zelfbeschikkingsrecht van het Baskische volk de enige uitweg is uit deze spiraal van geweld en repressie ;
- gelet op het verbreken door de huidige Spaanse regering van de laatste contacten met ETA via de Argentijnse Nobelprijswinnaar voor de vrede Perez Esquivel ;
- overwegende, dat de Vlaamse Gemeenschap in het kader van het project Vlaanderen-Baskenland 2002 in de toekomst nauwer wil samenwerken met de Baskische autonome regio ;
- dringt aan bij de Vlaamse regering
 - 1° om alle betrokken partijen op te roepen het geweld en de repressie te staken en vreedzaam te zoeken naar een politieke oplossing die het democratische zelfbeschikkingsrecht van de gehele Baskische bevolking respecteert en die vrede brengt in Baskenland ;
 - 2° om op het internationale politieke forum publiek stelling te nemen ten gunste van een brede vredesdialoog met alle Baskische partijen over de politieke toekomst van Baskenland ;
 - 3° om tegenover de Spaanse regering haar bezorgdheid te uiten over een mogelijke escalatie van het geweld in Baskenland, over de methodes, toegepast door Spaanse veiligheidsdiensten, en over de schendingen van mensenrechten in Spaanse gevangenissen.

De bespreking is geopend.

De heer Van Rompaey, verslaggever, heeft het woord.

De heer Hugo Van Rompaey, verslaggever (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte collega's, ik verwijs naar het schriftelijk verslag.

In aansluiting bij het verslag vraag ik aandacht voor het amendement dat bijna bij consensus is ingediend. In de commissie hebben een aantal fracties zich onthouden bij de stemming. Het ging om een positieve onthouding. We wilden ruimte laten voor een tekstaanpassing die in het voorstel van amendement is verwoord. Die komt hoofdzakelijk neer op drie elementen. Bij de overwegingen wilden we de aandacht vestigen op het positief gegeven dat in het Baskenland een parlement en een regering zijn ontstaan, die op democratische wijze zijn verkozen. Dit is ongetwijfeld historisch een zeer positief aanknopingspunt, dat in het geheel van de tekst past.

In de voorstellen zouden we punt 2 en 3 willen vervangen door een tekst die redactioneel verschilt van de bestaande tekst. Inhoudelijk komen we ervoor op dat in het Baskenland op basis van een internationale solidariteit ruimte wordt geschapen voor respect voor de mensenrechten, respect voor de volkerenrechten en dit in elk geval door middel van een vreedzame oplossing. Mijnheer de voorzitter, ook in de commissie hebben we nogal spontaan uitdrukking gegeven aan onze waardering voor de heer Kuijpers, die overigens dit voorstel van resolutie op zeer degelijke wijze heeft ingeleid. Wij beschouwden het als zijn Baskisch politiek testament. Ik vertolk de gevoelens van de leden van onze fractie, maar voel aan dat dit de fractiegrenzen overschrijdt. Zo beschouw ik mijn pleidooi als een soort *laudatio emerita* aan het adres van de heer Kuijpers.

Ik zou willen ingaan op zijn woorden. In zijn spetterend betoog van gisteren over de Vlaamse identiteit, ontpopte hij zich als een creatief cartograaf. In tegenstelling tot zijn voorgangers uit de vorige eeuwen, die slechts werkten met naakte punten en lijnen, heeft hij een staaltje weggegeven van hoe cartografie gebruik kan maken van plastische middelen. Met het beeld van de Belgische pannenkoek voor ogen zal bij sommigen de indruk ontstaan dat dit pejoratief is bedoeld. Integendeel, ik wil daarmee aanduiden dat een plastische werkwijze eveneens mogelijk is : niet alleen bevat een pannenkoek reliëf, maar hij is ook aantrekkelijk en zeer smakelijk.

De heer Kuijpers is niet alleen een cartograaf, hij is ook een etnograaf. Hij heeft de Belgische parlementen en Vlaanderen de weg gewezen naar de

volkeren. Zonder hem zouden de meesten van ons geen aandacht hebben voor bevolkingsgroepen in Frankrijk, Spanje, de Balkan, de Baltische staten, het Nabije Oosten en zelfs in Amerika.

Hij is ook paciferaaf, vredeschrijver, wat ook bleek uit zijn uiteenzetting van gisteren. Op briljante wijze gaf hij aan welke bezieling schuilgaat achter dit politieke Baskische testament. Met andere woorden, zonder overdrijving wil ik beweren dat hij dan ook nog eens een historiograaf is. Het geheel van al deze verdiensten vindt u immers gekristalliseerd in dit laatste product. Wij wensen de heer Kuijpers met deze vorm van afscheid te feliciteren. Voor ons ontstaat door zijn vertrek een leegte, die we op plastische wijze zullen trachten op te vullen. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Sleecx heeft het woord.

De heer Jef Sleecx (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, dames en heren, gisteren had ik het, dacht ik, al uitvoerig over het wereldburgerschap. Onze partij vond dat deze resolutie moet worden gesteund. Toch rees er op een bepaald ogenblik enige twijfel, met name omtrent de vraag of we de resolutie wel zouden kunnen goedkeuren zonder dat de minister-president daarbij aanwezig was. Naar mijn mening moest het parlement echter zijn rol spelen : deze vergadering is immers wijs genoeg om te weten wat ze doet. Vandaar ons besluit dat een stemming hierover mogelijk was. Bij die stemming over het voorstel van resolutie hebben we ons dan onthouden : we hadden immers vragen omtrent een aantal zaken. Er was bijvoorbeeld de vraag wat we concreet kunnen doen op het internationale vlak. We hebben ons derhalve onthouden. Mijnheer Kuijpers, ik wil duidelijk voorhouden dat we dit voorstel toch wensen goed te keuren, mits enige kleine correcties. Veel werd er niet gewijzigd, en zeker de inhoud bleef dezelfde. Mijn fractie zal derhalve dit aldus geamendeerde voorstel steunen. We vinden immers dat repressie niet kan. Hoewel het zo stilaan een gemeenplaats wordt, wil ik nogmaals verklaren dat mensenrechten moeten worden gerespecteerd. We vinden ook dat er naar een vredesdialoog, naar een politieke oplossing moet worden gestreefd. De enige manier om dit te bereiken, is door partijen en groepen samen te brengen. Met de correcties en de amendementen die zijn aangebracht door de heren Van Rompaey, Suykerbuyk en uzelf, mijnheer Kuijpers, zullen we dat met veel overtuiging goedkeuren. Ik dacht ook dat dit een uitdrukking was van het wereldburgerschap. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, de bespreking in de commissie van dit voorstel van resolutie is uiteindelijk uiteengevallen in twee luiken. Er is eerst het inhoudelijke luik geweest. Daarover was vrij grote instemming. Er was echter ook de vraag over de bevoegdheid en de opportuniteit om met deze resolutie naar buiten te komen.

Wat het inhoudelijke aspect betreft, herhaal ik dat elk volk dat over een eigen taal en cultuur beschikt, er specifieke gewoontes en tradities op nahoudt en – vooral – zichzelf als volksgemeenschap beschouwt en dus over een nationale identiteit beschikt, recht heeft op zelfbeschikking. Deze stelregel hanteert het Vlaams Blok voor Vlaanderen. Die regel geldt natuurlijk even goed voor ieder volk in Europa en daarbuiten.

Wij verkiezen voor de verwezenlijking van die zelfbeschikking principieel de geweldloze parlementaire en diplomatieke weg. Veel van de Baskische nationalistena hebben voor de gewelddadige weg gekozen. Ik herhaal dat we deze weg principieel verwerpen. Dat belet echter niet dat we begrip kunnen opbrengen voor het feit dat het ginder zover is gekomen. Wij blijven betreuren dat een bepaalde ideologische strekking misbruik maakt van de gerechtvaardigde nationale verzuchtingen van het Baskische volk om terrorisme te bedrijven.

Dat verandert nochtans niets aan het antwoord dat we op twee vragen moeten geven. Beantwoordt het Baskische volk aan voldoende eigenschappen om aanspraak te maken op zelfbeschikking? Ons antwoord daarop is duidelijk affirmatief. Vormt de Spaanse staat een obstakel op de weg naar de maximale ontplooiing van het Baskische volk? Ons antwoord is ook hierop affirmatief. Wij hebben inhoudelijk dus geen problemen met het voorliggende voorstel van resolutie.

Het tweede luik van de discussie was meer omstreden. De heer Deprez van de CVP had opmerkingen over het feit dat de resolutie werd afgehandeld zonder de Vlaamse regering te hebben gehoord. De heer Sleenckx verwees er daarnet ook naar. Anderzijds had de heer Deprez ook twijfels over de bevoegdheid van het Vlaams Parlement om zich uit te laten over de internationale politiek en om terzake aan de Vlaamse regering aanbevelingen te doen.

Ik moet u zeggen dat de heer Deprez in de federale logica strikt genomen misschien wel gelijk heeft. De internationale politiek is nog steeds een strikt Belgische bevoegdheid. Dat is niet onze optie geweest, maar het is de optie die bij de staatshervorming is genomen. Ik stel vast dat men daaraan is willen tegemoetkomen door middel van het ingediende amendement. Het amendement beperkt in feite de bewegingsruimte van de Vlaamse regering tot de vergadering van de regio's. Hierdoor kan de Vlaamse regering zich veel minder assertief opstellen. In de plaats van publiekelijk stelling te nemen op het internationale forum, wordt nu steun verleend aan alle internationale initiatieven om de contacten tussen alle betrokken partijen te bevorderen. Dit komt in de plaats van zelf assertief contact te nemen met de Spaanse regering.

Ik denk te kunnen stellen dat er zelfs binnen de federale logica genoeg argumenten aanwezig waren om die bezwaren te weerleggen.

Ten eerste, een parlement moet zich altijd over elk onderwerp kunnen uitspreken. Ten tweede, Vlaanderen is niet ondergeschikt aan het federale niveau. Het is er evenwaardig aan. Ten derde, alle bilaterale internationale verdragen die wij tot op heden hebben gesloten, bevatten bijna elke keer een clausule over de mensenrechten. Die clausule behoort strikt genomen ook niet tot onze bevoegdheid. Ten vierde, heb ik de indruk dat de remmingen die sommigen ondervinden om in dit parlement aan internationale politiek te doen nogal sterk afhangen van het land waarover het gaat. Ik herinner me de debatten over Zuid-Afrika. Ook daar ging het om internationale politiek, maar we kunnen moeilijk beweren dat we ons toen hebben beperkt tot die materies die tot onze bevoegdheid behoren. Ten vijfde, denk ik dat er een duidelijk verschil is tussen de manier waarop men in Vlaanderen aankijkt tegen de Baskische problematiek. De ingesteldheid gaat van begrip, sympathie of zelfs solidariteit met het Baskisch streven naar zelfbeschikking tegenover de toch wel gereserveerde en conservatievere houding van de federale overheid. Die laatste houding doet denken aan de onderlinge belangenbehartiging tussen de leenheren in de middeleeuwen. Alleszins mag het duidelijk zijn dat onze houding er een is van solidariteit met het Baskische streven.

Ten slotte, collega's van de CVP, moet men weten wat men wil. Enkele weken geleden werd de afwezigheid van de collega's Weyts en Maximus verantwoord met het argument dat zij als Vlamingen in de Raad van Europa zitting hebben. Als we echter de redenering van de heer Deprez en van de CVP

Van Nieuwenhuysen

moeten volgen, dan mogen ze daar zelfs niet als Vlamingen zetelen. Als men ons de volgende keer om een stemafpraak vraagt, denk ik dat er terzake toch wel enige duidelijkheid zal moeten komen.

De voorzitter : De heer Suykerbuyk heeft het woord.

De heer Herman Suykerbuyk : Ik ben van oordeel dat het amendement in geen enkel opzicht tot een meer restrictieve houding leidt. Wij wensen dat het contact tussen alle betrokken partijen wordt bevorderd. We zijn daarin concreet omdat we efficiënt willen zijn, ook in het kader van Europa. Omdat op dit ogenblik de Vlaamse minister-president voorzitter is van de Europese Regio's, ben ik van mening dat het aangewezen is dat nadrukkelijk te vermelden.

U spreekt ook over de schending van de mensenrechten. Er bestaat bij de Raad van Europa een instelling om dat op te volgen. Als we alle internationale initiatieven steunen, dan verwijzen we naar initiatieven die bestaan. Het gaat niet om algemene, maar om specifieke initiatieven ten aanzien van Spanje. We willen betrokken worden bij de reeds bestaande initiatieven. We onderschrijven ze niet alleen, we willen er ook gebruik van maken en ze dus appreciëren.

U kunt niet volhouden dat wij de resolutie willen afzwakken. Ik kan u geruststellen : ook de heer Deprez heeft zijn zegen hierover gegeven. We zullen de amendementen als fractie goedkeuren. Onze fractie is terzake eensgezind.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Als ik die indruk heb gewekt, is dat een verkeerde indruk geweest.

Ik heb wel degelijk goed ingeschat dat dit amendement onder meer tot stand is gekomen omwille van de bezwaren die door de heer Deprez in de commissie zijn geuit. Ik stel vast dat we een andere wijze van inschatten hebben. Voor mij is het toch wel een afzwakking van de oorspronkelijke tekst.

De voorzitter : De heer Vandenbussche heeft het woord.

De heer Michiel Vandenbussche : Mijnheer de voorzitter, ik wil niet ingaan op de afspraken over de bevoegdheden van de niveaus in België. Ik zal deze motie persoonlijk goedkeuren, want ik heb ervaren hoe democratische landen, ook Spanje,

elkaars democratische structuren verschillend kunnen appreciëren.

Ik heb van zeer dichtbij de geschiedenis van het echtpaar Moreno-García meegemaakt. Deze mensen werden gebruikt door de betrokken staten in hun spelletjes over bevoegdheden allerhande. Eigenlijk ging het om mensen die hier hun heil zochten om aan de vervolging in hun eigen land te ontsnappen. We catalogeren Spanje nochtans als een democratische staat.

Enkele maanden geleden ging ik, in hoofde van mijn functie in de Brusselse Hoofdstedelijke Raad, op missie naar Spanje. Ik werd daar als persona non grata beschouwd door de Spaanse overheid, die daarin gesteund werd door de Belgische ambassade. Gelukkig heeft de Belgische overheid, op regeringsniveau, zich daartegen verzet. Ik wil daarmee aantonen dat deze resolutie absoluut niet overbodig is. Ook tussen democratische landen kan er op een bepaald moment discussie nodig zijn over mensenrechten, asielzoekers en vooral over het recht van gewone mensen om gelukkig te leven waar ze willen.

De voorzitter : De heer Kuijpers heeft het woord.

De heer Willy Kuijpers (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, ik zou met deze resolutiebespreking het nut van de commissievergaderingen willen duiden. De commissie voor Buitenlandse Betrekkingen heeft goed werk verricht. Uit het dispuut met de collega's Sleckx-Van Rompaey-Dumez ontstond een constructieve slottekst. Dat is mede de vrucht van de wijze houding van de voorzitter. Indien hij de discussie op een zwart-witgeenstelling had laten uitlopen, dan was hij om te beginnen een partijdig voorzitter geweest en dan hadden we deze tekst er niet aan overgehouden. Nu kan hij eenparig door de algemene vergadering van het parlement goedgekeurd worden.

Deze resolutietekst om de vrede en de samenleving te herstellen in Baskenland is een goed antwoord op het Leuvense theaterdoctoraat of weet u, mijnheer de minister-president, waarom de KU Leuven onlangs een eredoctoraat aan Spaanse koning Carlos heeft uitgereikt ? Is het een knipoog van de federale regering, die trouwens goed genesteld zit in de raad van bestuur van de KU Leuven, aan Spanje ? Wie weet, misschien heeft zij de stemmen van Spanje ooit nog nodig binnen de Europese Unie.

Kuijpers

De recente vreselijke ontwikkelingen van de situatie in Baskenland zijn de Vlaming minder bekend. Wie leest immers de Spaanse pers ? Wie volgt het Baskische dagblad Egin, wat in het Nederlands doen betekent ?

Een van de factoren die meespelen bij het jongste staatsgeweld is de geleidelijke preventieve aanhouding van alle bestuursleden van Herri Batasuna, een van de politieke fracties in het Baskische parlement. De reden voor de aanhouding is simpel, met name de weigering van de bestuursleden van Herri Batasuna om voor de rechter in Madrid, in het Spaans, te verschijnen op beschuldiging van wat de Spaanse wet heet : apologie van het terrorisme. Dat is net hetzelfde als wat de Ieren meemaken, en wat de Gaulisten veroorzaken ten aanzien van onze Corsicaanse, Frans-Vlaamse en andere volkse broeders in de Jacobijnse staat die Frankrijk nog steeds is.

Weet u waarover de beschuldiging gaat ? U hebt in de commissie van de Baskische collega's de betrokken brochure gekregen. Ze handelt over het Baskisch democratisch alternatief. Tijdens de vrije zendtijd van Herri Batasuna op de televisie tijdens de jongste verkiezingen, heeft Herri Batasuna de boodschap gelanceerd om via een volksraadpleging te weten te komen welk zelfbestuur Baskenland wenst. En dat zou staatsontierend zijn !

Sedert het toekennen van dat theaterdoctoraat te Leuven op 3 februari jongstleden, zijn de aanhoudingen niet verminderd. Wel integendeel. Zij gaan gewoon door. De koninklijke- en rectorale woorden waren dus ijdel. Ook deze van oud-minister en KU-professor Mark Eyskens. Nochtans heeft de PNV, de zusterpartij van CVP en PSC, bij de Spaanse regering aangedrongen op onderhandelingen. Dat is wat de heer Suykerbuyk daarnet terecht heeft onderlijnd : we moeten voor Baskenland tot een politieke oplossing zonder geweld komen. In Groot-Brittannië stelde Sinn Féin met Jerry Adams juist hetzelfde voor. Ook in Turkije willen de Koerden tot een gesprek komen om zelfbestuur te bekomen. Is dat alles terrorisme ?

Niettegenstaande de oproep van de PNV en van de Argentijnse Nobelprijswinnaar Esquivel, houdt de Spaanse staat met Aznar en koning Carlos het been stijf. Op vrijdag 7 februari jongstleden is de bom gebarsten. José María Arazamendi, een Bask die wordt verdacht van ETA-lidmaatschap, werd tijdens zijn voorlopige hechtenis in 1995 verkozen tot gemeenteraadslid. Die man is op 7 februari in

de gevangenis van Alcala Meco (Madrid) opgehangen aangetroffen. Men zei dat het zelfmoord was. Achteraf is echter gebleken dat zijn handen en voeten op de rug waren gebonden. Kan dit vergrijp nog binnen de Europese Unie ? Dit gebeurde vier dagen na de uitreiking van het eredoctoraat te Leuven. Welk is daar dan de waarde van ? Men durft op dit ogenblik zelfs niet meer te zeggen dat het zelfmoord was, op een enkele Spaanse minister na, de heer Mayor Orega. Men zei dat Arazamendi een afscheidsbrief geschreven had, maar die heeft tot op heden niemand gezien. We weten allen hoe geweld geweld uitlokt of wil uitlokken.

Zelfs bij ons gebeurt dit met kleine incidenten zoals tijdens de jongste IJzerbedevaart. Zoals zovelen werd ik op deze dodenakker, op een vredesdomein brutaal overtrommeld, weggehoond, weggeduwd, weggefloten, blijkbaar om een gevecht uit te lokken. Maar wat betekent dat in verhouding tot iemand ophangen in een cel, tot politimoord dus ? Staten hanteren met hun geweld – verpakt in uniformen van politie en leger – geordende terreur. Ook dat moeten wij met deze resolutie afkeuren. Op 10 februari werd een Spaanse rechter van de Audiencia Nacional neergeschoten door de ETA. Dezelfde dag volgde dan weer een zelfmoord van een bestuurslid van Herri Batasuna, met daarop een volgende aanslag van de ETA. Nu lieten de Baskische bisschoppen passend hun vredesboodschap horen. Het waren de bisschoppen van Donostia – de Baskische naam voor San Sebastián ; van Gasteiz – in het Spaans : Vittoria ; van Pamplona en van Bilbo – in het Spaans : Bilbao. Ze drongen aan op onderhandelingen. Maar u hebt via de televisie gezien hoe op 16 februari de grootste Baskische betoging uit de recente geschiedenis in Bilbo met rubberkogels werd uiteengeschoot. Is dit het Europa der volkeren voor de toekomst ? Kan dit worden getolereerd in een regio waarmee wij historisch en economisch zijn verbonden ? Hebben we niet de plicht om hiertegen fors te reageren ? Bemoeien wij ons met de interne problemen van een andere lidstaat, zoals sommigen beweren ?

In het Wilhelmus staat duidelijk, en ik citeer : de koning van Hispaniën heb ik altijd geëerd. Einde citaat. Het antwoord van de calvinisten die op dat ogenblik vervolgd werden in de Nederlanden, luidde met eigentijdse woorden als volgt : wij wensen een open bestuursstructuur te hebben, ook met de Spaanse bezetter. Daarin wensen wij ons eigen te zijn of de letterlijke vertaling van het Keltische Sinn Féin ! Zij willen dus net zoals wij nu over zelfbestuur beschikken. Ondertussen ligt dat goed recht in vele internationale akkoorden verankerd.

Kuijpers

De Baltische en andere staten uit de ex-Sovjetunie gaven een ander voorbeeld.

Mag ik daaromtrent de woorden van Paul de Wispelaere literair citeren : mijn vader heeft me de onrust van het bestaan meegegeven en het stuifmeel van de bloemen, en ik heb de trektocht van de rivieren meegemaakt. Waar is het boomsap geweest en waar is de appel ? Wat heeft in de bedding van jonge meisjes gehuisd ? Wat is er door het paarse bloed gezwommen van een middeleeuwse kardinaal ? Ik ken de antwoorden niet. Wij kennen de antwoorden niet waaruit wij onszelve moeten samenrapen in een verzameling schelpen. Ze liggen op het strand, ons strand. Laat de weekdieren wegzinken, de weekdieren in God weet welke oceaan ?

Collega's, moeten wij, met het oog op een betere toekomst voor Europa, de weekdieren van de staten zijn of moeten we voor de volkeren de schelpen zijn ? Voor het citeren van deze tekst werd ik geïnspireerd door de minister-president die gisteren het woord schelp voor dit Vlaams Parlement heeft gebruikt. Laten we een schelp zijn voor elkaar én voor andere minderheidsgroepen. Het gaat om 100 miljoen mensen van de 700 miljoen inwoners die leven tussen de Atlantische Oceaan en de Oeral. Wanneer men zijn eigen taal niet meer kan spreken en wanneer men zichzelf niet meer kan zijn, doet het goed als er op een democratische einder wenkende, helpende mensen zijn. Dat op vele manieren doen, is belangrijk ! Zolang men ons internationaal ziet en voelt, zolang worden er minder mensen in de gevangenis gestopt of opgehangen. Ik kan hierover meespreken. Ik dank dan ook de heren Suykerbuyk en Van Rompaey voor de bemiddeling, de heer Sleenckx voor het goede voorzitterschap, alsook de heren Dielens en Van Nieuwenhuysen om zeker mevrouw Verwimp niet te vergeten en al degenen die in de commissie aanwezig waren. Hier is in Brussel door een resolutie een stukje nieuwe democratie geboren en dit zal worden gehoord in het trotse Madrid, waar nog steeds een aantal bewindslieden noch het Baskenland noch de Nederlanden weten liggen. Tot wanneer nog ? (*Applaus*)

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ?
(*Neen*)

Op dit voorstel van resolutie zijn er amendementen van de heren Van Rompaey, Suykerbuyk, Sleenckx en Kuijpers. We zullen deze middag hierover beslissen.

De bespreking is gesloten.

We zullen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen om 14.15 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

– *De vergadering wordt gesloten om 13.10 uur.*

RECHTZETTING

Handelingen plenaire vergadering 18 van 19 december 1996

Op blz. 126, tweede kolom dient het stemmingsresultaat vervangen te worden door :

117 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
54 leden hebben ja geantwoord ;
63 leden hebben neen geantwoord.